

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

PROIECTE ÎNDRĂZNETE

- Podul între două continente
- Soare la robinet
- Uzina de pe fundul mării
- Magistrala secolului XXXII (pag. 6-7)

Plimbare în trei (soții Zapașni și prietenul lor)

Coloana
infinitului

de Petru Vintilă

(pag. 3)

Fata aceea,
unică

de Irina Drujinina

(pag. 5)

În jurul lumii
De la Delhi
la Capul Komorin

de A. Kuțenkov

(pag. 10)

memento

brazi
de
anul
nou

Cu începere de la 20 decembrie locuitorii Moscovei cumpără brazi de Anul Nou. La dispoziția lor se află 120 de puncte de vânzare care vor desface în zece zile peste 325 000 de arbori.

Unii dintre aceștia vin din îndepărtatele lor locuri de baștină, situate în tundră sau în regiunile nordice. Alții au fost confecționați chiar în capitala U.R.S.S., din materiale plastice. Polietilena înlocuiește de altfel într-o măsură tot mai mare tradiționalele materiale ale jucăriilor care se atâră în brad — vata și hârtia. Din cap până în picioare, inclusiv barba, moș Gerilă este acum un produs al chimiei.

Tot din eprubete și retorte provin minusculii cosmonauți, rachetele lor strălucitoare și multe alte podoabe ale pomului de iarnă. Un singur magazin, „Detskii mir”, vinde în fiecare zi 20 000 de asemenea articole.

În vacanța lor de iarnă copiii Moscovei nu se vor mulțumi, însă, numai cu bucuriile oferite de pomul de iarnă. La dispoziție le vor sta — printre altele — patinoarele care, în ultima vreme, s-au înmulțit considerabil. În clipa de față există 55 de terenuri mari de patinaj. Recordul suprafeței îl deține cel de la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S., unde s-a organizat o adevărată școală, cu mai mulți „ani de studiu”, pentru iubitorii acestui sport. Să nu uităm nici de cele aproape trei mii de patinoare create în curți și terenuri cirane prin munca voluntară a copiilor și, mai ales, a părinților lor.

g. n.

micul
samarkand

De pe terasa Bazar-darî apare limpede panorama orașului. Un defileu lung și sălbatic precum și munții inaccesibili i-au stat de strajă veacuri de-a rindul păzindu-l de curiozitatea oamenilor. Mai adăugăm că și altitudinea impresionantă la care se află orașul, 3 800 de metri, i-a fost, de asemenea, o pavază bună.

Așa se explică de ce ruinele străvechii așezări Micul Samarkand au rămas necunoscute arheologilor până în anul trecut. Cu toate că nu erau chiar necunoscute... Veacuri de-a rindul oamenilor au compus despre acest oraș nenumărate legende. Dar până acum câteva luni, când un grup de arheologi de la Institutul de istorie al Academiei de Științe din R.S.S. Tadjikă a ajuns în Pamirul răsăritean unde se află orașul, el a continuat să fie considerat chiar și de specialiști un subiect de legendă, un mit.

Astăzi, mulțumită vajnicilor cercetători care, după ce au parcurs un drum dintre cele mai primejdioase, au fost pentru un timp noii locuitori ai străvechiului oraș, se cunosc destul de multe lucruri despre Micul Samarkand. Se știe, de pildă, că fratele Samarkandului de azi nu era o așezare de rind, ci un oraș foarte mare și bogat. Casele lui erau construite din gresie și noroi de foraj. Pereții și dușumelele erau tencuite cu ipsos. S-au păstrat urmele unui canal pentru aprovizionarea cu apă a orașului.

Va veți întreba, poate, de ce a fost ales pentru construcția unui oraș atât de mare un loc așa de greu accesibil? Să fie oare în legătură cu ocupația locuitorilor lui? Se pare că da. De jur-împrejurul orașului, pe o rază de 12 kilometri se aflau o sumedenie de mine. Locuitorii erau în majoritate mineri, extrăgeau din măruntăiele muntelui argint, siderit și fluorină. Săpăturile efectuate pe locul fostului oraș au oferit arheologilor un bogat material după care ei și-au putut da seama și de legăturile comerciale ale Micului Samarkand cu alte așezări. Așa, de pildă, vasele smălțuite se aduceau aici din Asia centrală iar podoabele din pietre prețioase și semiprețioase din Pamirul apusean.

Dar n-am pomenit încă nimic despre perioada precisă în care au situat arheologii „noul” oraș. După toate probabilitățile el a existat între secolele X-XII e.n.

a. v.

V. PETROV

Fără cuvinte

în 26
de
minute

Directorul restaurantului „Sofia” auzise că poți să-ți cureți singur costumul de haine în 26 de minute. „Trebuie să văd cum vine asta!” își spuse el intrigat și într-o bună zi intră în cea mai tină curățatorie chimică din Moscova.

Își introduse cu grijă vestonul în tambur și apăsa pe un buton. Becul roșu clipi, anunțându-i că mașina intrase în funcțiune. Când, după o jumătate de oră, tov. Kozlov își ridică haina de la călcatăria automată i se evaporă și orice urmă de neîncredere. Curățătoria din palatul de sticlă de pe strada Krasikova și-a căștigat astfel un nou prieten pe lângă mii pe care-i avea deja. Zeci de mii în total, dat fiind că noul combinat are încă trei frați într-alte cartiere ale orașului și toți se bucură de aceeași simpatie.

Spălătul lenjeriei de pat durează 26 de minute și după alte cinci ea poate fi luată de la uscătorie aproape gata de pus în dulap.

Cine nu se încrede totuși în curățatul rapid, poate să-și dea hainele la curățătoria „normală”. Operațiunile, incluzând spălătul și călcatul automat, se efectuează aci în 24 de ore. Clienții care se grăbesc pot reveni, însă, după două ore.

În momentul de față există la Moscova 4 000 de întreprinderi de deservire a populației dar ele sînt insuficiente pentru orașul cu opt milioane de locuitori. De aceea în viitorii ani se vor mai deschide încă 1 100, dintre care primele se află în preajma probei tehnice.

g. r.

poezie...

La 20 decembrie, Moscova a sărbătorit pentru a zecea oară Ziua poeziei. Și, ca și în anii trecuți, poezii i-au înlocuit în librării pe vînzătorii obișnuți oferind exemplare cu dedicație din operele lor, au luat cuvîntul în fața microfoanelor instalate pentru ei în cluburi și palate de cultură, au publicat almanahul „Ziua poeziei 1964”. Această culegere cuprinde cele mai bune versuri scrise în cursul anului de către poezii de toate vârstele și de toate manierele: poezii lirice, filozofice sau satirice.

Cu prilejul Zilei poeziei se aude adesea întrebarea: — Cîți poezii există în U.R.S.S.? Unii afirmă că cinci milioane, alții șapte milioane și, în sfîrșit, există și unii care nu ezită să avanseze chiar cifra de zece milioane. Evident, nu există nici o statistică și cu atît mai puțin una care să fie precisă. Estimațiunile se bazează pe socoteala, foarte exactă însă, că nu există oraș, sat, institut, uzină care să nu-și aibă poezii „săi”. Versurile lor sînt pu-

blicate în presa uzinală, în ziarele regionale sau raionale etc. După cum e ușor de înțeles, nivelul lor artistic lasă adesea de dorit, dar ceea ce este în primul rînd semnificativ e această tendință de a scrie care însuflește milioane de oameni și-i îndeamnă să-și închine timpul lor liber creației poetice. De altfel, există mulți poezii sovietici cunoscuți ce practică meserii care, la prima vedere, n-au nici o contingență cu poezia. Dintre cei care s-au afirmat în ultimii ani i-am putea cita, de pildă, pe Leonid Agheev, inginer geolog, Vladimir Tibin, miner, Igor Volghin, istoric, Valeri Suhariov, biolog, Alexei Zaurik, factor poștal.

Uniunea Sovietică este, însă, nu numai o țară de poezii, ci și una de amatori de poezie. Într-adevăr, omul sovietic citește versuri pretutindeni: în metro, în parcurile publice, la întîlnirile dintre prieteni. Uneori studenții le citesc în ascuns la orele de curs etc... În ultimul timp în librăriile sovietice au apărut mici plachete, tipărite în o sută de mii de exemplare și mai mult. În sfîrșit, ultima culegere de date statistice privitoare la dezvoltarea U.R.S.S. ne arată că în cursul anului trecut editurile sovietice au publicat 2236 de volume de poezie, într-un tiraj total de 90 de milioane de exemplare.

m. v.

orașul
polar

Pare un oraș la fel ca oricare altul, de parcă nu s-ar afla mult dincolo de Cercul Polar, în tundra golașă, unde noaptea polară durează 47 de zile iar încă două luni și jumătate domnește semiîntunericul, unde iarna termometrul coboară pînă la minus 50 de grade iar vîntul suflă cu 40 de metri pe secundă și unde numai 84 de zile pe an nu este ger, iar 157 de zile bîntuie viscolul.

Cu toate acestea, la Norilsk, căci despre el este vorba, viața pulsează din plin. Oricît de mare ar fi gerul, muncitorii coboară în zorii zilei în mină iar copiii merg în fiecare zi la școală.

În cele nou luni de iarnă neobișnuit de aspră, seara, după ce se întorc de la lucru, locuitorilor le vine greu să mai meargă la spectacole sau să facă vizite. Ei sînt nevoiți să stea mai mult în casă, în fața televizorului. Dar cel mai greu e pentru copii care, mai ales în perioada nopții polare, nu pot ieși în curte să respire aer curat și să se joace.

Un grup de arhitecți a elaborat proiectul unui original complex de locuințe, adecvat acestei regiuni aspre. În jurul unei curți acoperite, lungi de 36 de metri și late de 18 metri, se grupează cele 76 de apartamente ale unui bloc. Fiecare familie locuiește separat, folosind în comun curtea, în care e tot timpul cald și lumină. În timpul nopții polare și al serilor lungi de iarnă, pe „firmamentul” curții strălucesc puternic un soare artificial, la care se poate face plajă. Fiecare complex de

locuințe, înzestrat cu o creșă și o grădiniță este alcătuit din cîte patru asemenea clădiri, legate între ele prin niște galerii.

Proiectul e interesant, realizabil, avantajos? Fără îndoială. Dar aceasta e doar prima etapă, următoarea prevăzînd comasarea clădirilor mici într-un bloc mare, ceea ce ar înlătura necesitatea galeriilor de legătură și ar reduce consumul de combustibil. Dacă în prima variantă în patru blocuri locuiesc 1 000—1 200 de persoane, în cea de a doua un singur bloc cu patru etaje are o capacitate de 1 000 de locuri. La parter sînt amenajate o grădiniță de iarnă și complexe de deservire a locatarilor, inclusiv o creșă și o grădiniță. Locatarii își vor putea procura, fără să iasă din casă, mîncare de la bucătăria de bloc iar copiii se vor putea juca, îmbrăcați sumar, într-un părculeț splendid. Clădirea va avea o curte acoperită, prevăzută cu spații verzi, flori și chiar pomi fructiferi (în momentul de față, în Norilsk există doar treizeci de copaci) un bazin de înot, teren de sport etc.

b. g.

rachetele
atacă
stîncă

Meseria de tăietor în piatră este considerată ca una din cele mai vechi din lume. Dar dacă toporul de silex a devenit astăzi piesă de muzeu, în schimb omul actual, înarmat cu ciocanul pneumatic, poate fi întîlnit pe toate șantierele moderne. Meseria aceasta continuă totuși să fie grea, căci nu-i de fel simplu să luși cu piatra a cărei duritate implică nu numai eforturi ieșite din comun dar și o repetată înlocuire a uneltelor care se uzează rapid. Acesta e și motivul pentru care cercetătorii se străduiesc să creeze noi aliaje și mașini care să străpungă roca, cu rezultate mai mult sau mai puțin satisfăcătoare. Unii oameni de știință au fost, însă, de părere că procedeele mecanice e cam depășite, așa că au trecut la experimentarea unor metode mai rentabile ca cea electrofizică, hidrolică, a ultrasunetului sau chiar a descărcării de curent de înaltă tensiune sau frecvență. Dintr-o pricină sau alta, însă, experiențele au eșuat.

În urmă cu zece ani un grup de tineri ingineri sovietici condus de Alexandr Bricikin, membru corespondent al Academiei de Științe din Kazahstan, a început punerea la punct a unei metode bazate pe principii cu totul noi. Ei au hotărît să înlocuiască șocul mecanic cu un șoc termic, folosind în acest scop o... rachetă. Jetul incandescent care țîșnea din rachetă urma să rezolve întreaga problemă. E drept, în acea vreme nu existau încă sputnici, așa că proiectul a fost criticat ca fiind tot așa de irealizabil ca și un zbor în Lună! Dar iată că astăzi trăim în plină epocă a zborurilor cosmice și rachetele au devenit un lucru obișnuit, cele destinate să înlocuiască eforturile tăietorilor în piatră fiind fabricate chiar în Kazahstan.

„Pe un teren stîncos se agită siluetele unor oameni purtînd căști și înarmați cu un soi de pistoale cu țeava lungă, care împrășcă flăcări. Sînt rachete în miniatură de o construcție specială, ușor de manevrat, adevărate „foarfeci termice” funcționînd întocmai după legile echipamentului supersonic al gazelor și care taie dale perfect netede. O metodă și o unealtă absolut originale, cu efecte uimitoare! Într-adevăr, cu cît roca e mai dură, cu atît e mai ușor de distrus, fapt care se explică prin tensiunile interioare create de creșterea bruscă a temperaturii și de reaua conductibilitate termică a pietrei. Jetul de gaze cu o temperatură de 3 200° și cu viteza supersonică — iată unealta pe care o vor folosi poate în curînd și constructorii de tunele, poduri, baraje, conducte și șosele, ca și geologii sau metalurgii.

b. a.

Abonați-vă

la

„VEAC NOU”

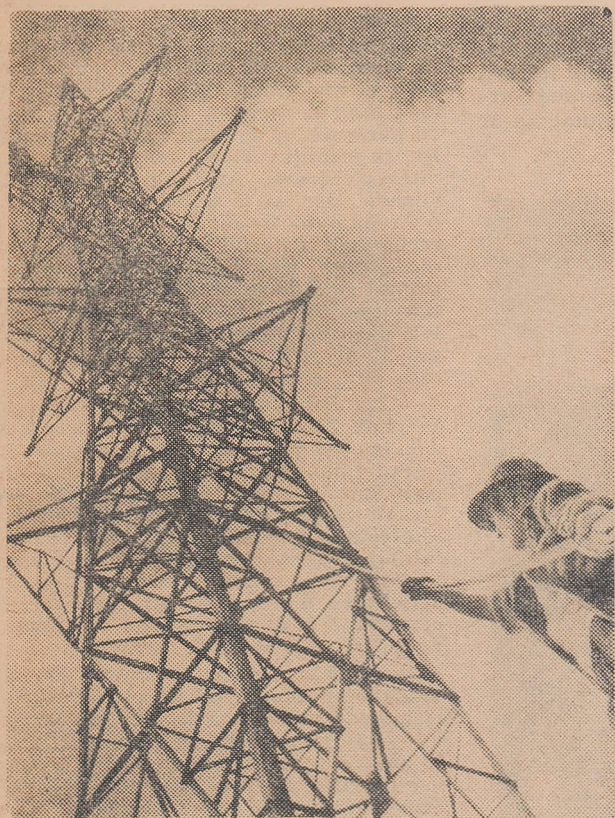
La a 17-a aniversare a Republicii

Coloana infinitalui

Intre datele istorice care au urmat după eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist, ziua de 30 Decembrie 1947 se înscrie ca un eveniment de o însemnată vitalitate. Intre coloanele care susțin edificiul patriei noastre, coloana pe soclul căreia este săpată inscripția „Republica Populară” se distinge prin monumentalitate, frumusețe și forță. Este una dintre coloanele infinitului care exprimă idealul de viață nouă al poporului nostru, voința sa unanimă și nestrămutată de a făuri socialismul. Ziua aceea a însemnat nu numai sfârșitul calendaristic al unui an vechi, ci și începutul unei ere noi.

N-au trecut decît șaptesprezece ani de atunci, și timpul, cu toate că istoricește e scurt, n-a încetat să dovedească în modul cel mai strălucit cu putință marea importanță a actului revoluționar, înfăptuit sub conducerea partidului, de poporul nostru.

Evaluind numărul și amploarea sutelor și miilor de obiective industriale construite în anii noștri într-un ritm fără precedent putem vedea limpede, în contrast cu lincezeala trecutului, cit de uriașă este energia po-

porului nostru, cit de hotărîtă este voința sa de a păși înainte pe calea ce și-a ales-o, cit de strălucită este capacitatea sa creatoare.

Iată un șirag de orașe noi: Victoria, Năvodari, Uricani, Bicaz, Onești, Lucăcești, Motru. Iată Valea Trotușului cu gigantul ei industrial care se întinde într-o superbă reverberație de lumini de la Borzești pînă la Onești. Iată orașe vechi unde trecutul nu consemnase nimic memorabil în cronică sa prăfuită, orașe cum sînt Turnu Măgurele, Slatina, Tg. Jiu, Craiova, localități care au devenit în anii noștri vaste și importante șantiere industriale. La Slatina se va fabrica aluminiu, la Turnu Măgurele a și intrat în funcțiune prima fabrică a combinatului chimic, la marginea dinspre Ișalnița a Craiovei s-au ivit, majestuoase și pline de forță, siluetele marelui combinat chimic aflat încă în construcție, iar la Tîrgu Jiu, lîngă coloana infinitului a lui Brîncuși, se înalță un șirag de industrii, între care pomem combinatul pentru materiale de construcție — ciment, var și cărămizi.

Ca reporter, am vizitat în acești ani sute de locuri ale patriei. Pasiunea aceasta de călător cu condeiul mi-a oferit prilejul unor neîncetate descoperiri și certitudini. Locuri pe care le știam ca fiind peisaje rurale, ca Siniccolaur Mare din Banat sau Negrești din Țara Oașului au devenit orașe cu un ritm intens de dezvoltare. Hundoara, despre care geograful Ion Simionescu scrisese cu ani în urmă, posomorît, că lincezea într-o meschină inactivitate, a devenit în anii noștri un centru siderurgic modern, utilat după cele mai noi principii ale tehnicii, același lucru petrecîndu-se și cu Reșița.

Se știe ce ecouri a avut în întreaga țară, dar și în fața miilor de vizitatori și specialiști străini, Expoziția realizărilor economiei naționale deschisă în ajunul zilei de 23 August și închinată celor douăzeci de ani de la eliberarea patriei de sub jugul fascist. Pentru mine, ca reporter, dar și pentru oricare cetățean al patriei noastre, ea a constituit un exemplu viu și concentrat, care ne-a arătat, ca filele unui album jubiliar, imaginea unei țări în plin avînt, imaginea unui popor harnic și inzestrat cu o proverbială energie creatoare.

Vizitînd-o, oricine a putut avea pe drept cuvînt sentimentul ubicuității, simțămîntul cuceritor că poate cuprinde cu o singură privire peisajul patriei noastre scumpe, de la șiragul sutelor de palate arhitecturale de pe litoralul întinerit cu mistria pînă la noile blocuri de locuințe din Baia Mare, de la șantierul hidrocentralei

de pe Argeș pînă la macheta sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier, de la șantierul combinatului siderurgic din Galați pînă la halele uzinelor „Electroputere” din Craiova.

Acestea toate, și nu am amintit decît unele din cele care au înflorit în peisajul patriei noastre, alcătuiesc ceea ce metaforic aș îndrăzni să numesc „coloana infinitului” a istoriei noastre noi, a erei socialismului.

Nu pot să uit cu cită emoție am citit în urmă cu cîteva luni articolul din „Știința” în care se arăta că, în august 1944, după evadarea organizată de partid a tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej din lagărul de la Tîrgu Jiu, el a stat lîngă coloana brîncușiană a infinitului. Istoria a făcut ca episodul să capete valoarea unui simbol. Lîngă o capodoperă a geniului artistic al poporului nostru a stat, în primele ore de libertate acela care exprima în gradul cel mai înalt voința de libertate a întregului popor. Și tot coloana infinitului a exprimat, simbolic, semnul care a întîmpinat milioanele de vizitatori ai Expoziției realizărilor economiei naționale deschisă în vara acestui an, în vara anului douăzeci.

Sub conducerea înțeleaptă a partidului, poporul nostru a realizat, într-un timp istoricește scurt, o operă plină de forță și de frumusețe, o operă plină de energie și armonie. Identificat pînă în cele mai profunde fibre cu propriul său popor, partidul și-a dovedit nestrămutata credință în idealurile sale: slujirea patriei noastre socialiste, lupta neostoiită pentru viața tot mai îmbelșugată a poporului, lupta — de o strălucită forță etică — pentru întărirea păcii în lume.

La aniversarea a 17 ani de la proclamarea Republicii, avem dreptul, meritat cu prisosință de a privi cu mîndrie mărețele înfăptuiri ale poporului nostru, după cum privim cu îndreptățită speranță spre viitor. Sub conducerea încercată a partidului, poporul nostru și-a deschis drum luminos, scriind în anii noștri cele mai frumoase pagini din istoria sa.

Petru Vintilă

PĂMÎNTURI RENĂSCUTE

Publicăm mai jos notele de călătorie în țara noastră ale lui V. Zmitrenko, apărute de curînd în ziarul „Krasnaia Zvezda”.

Cunoștința cu România a început la București. Capitala romînească și-a cucerit faima de oraș-grădina (un argument: vegetația ocupă o suprafață de 1 030 hectare). Bucureștiul este nu numai centrul vieții politice și culturale a republicii, ci și cel mai mare centru industrial al ei.

Îmi stăruie în minte imaginea Bucureștiului poleit de soarele de toamnă tîrzie. Coroanele arămii ale teilor și castanilor parcă ardeau în vîlvătai reci, clădirile, uriașele corpuri ale fabricilor, monumentele din piete aveau un aer festiv sub revărsarea de aur ceresc. Dar oricît ne a trăgea Bucureștiul, programul vizitei ne chema mai departe.

Pornim spre nord. În întîmpinarea mașinii aleargă sate și orașe. Printre ele unele cunoscute din cărțile de istorie militară: Rîmniceu Sărat, Focșani. Încă cîteva ore de drum, și ajungem pe teritoriul regiunii Bacău, regiune care reflectă foarte convingător esența schimbărilor survenite pe pămîntul romînesc în perioada construcției socialiste.

În trecut regiunea Bacău era un trist exemplu de înapoiere, în ciuda marilor bogății cu care a dăruit-o natura (petrol, cărbune, sare, pături, resurse hidroenergetice). Dar în anii puterii populare țînutul a renăscut. Frumusețea naturii a fost împlinită de frumusețea creației omului. Peisajul regiunii este îmbogățit de douăzeci de mari obiective industriale. În regiunea Bacău se extrage acum de 35 de ori mai mult țîței decît în 1938, iar energie electrică se produce aproape tot atît cit se producea în întreaga Romînie burghezo-moșierească. Pe furtunosul rîu Bistrița, pe care cîndva răsuna numai strigătele de îndemn ale plutașilor îmbrăcați în lungi cămăși albe, se înalță acum barajul marii hidrocentrale „V. I. Lenin”. Noile întreprinderi chimice sînt mîndria regiunii și a întregii țări.

Am vizitat cîteva — complexe chimice de la Onești și Borzești și fabrica de fire și fibre sintetice de la Săvinești. Sînt întreprinderi moder-

ne, a căror producție are o mare însemnată pentru întreaga economie a republicii. Să luăm, de exemplu, orașul Onești. Cîndva, după cum afirmă documentele de arhivă, era un sat înjghebat pe pămîntul colectivelor impozitelor de băuturi spirtoase. Avea doar 893 de locuitori iar ca puncte de atracție — 6 biserici, 14 circiumi și o moară. Azi, vizitatorul acestor locuri i se deschide o cu totul altă priveliște: clădiri moderne și luminoase, instalațiile fabricii de cauciuc sintetic și de produse petrochimice.

Combinatul dispune de cadre de specialiști bine pregătite. 230 de angajați au studii superioare. În secții, în laboratoare, în birourile administrației lucrează mult tineret. Vîrsta medie a populației de 45.000 de oameni a orașului Onești este 28 de ani.

Din Moldova pornim mai departe spre Brașov. Mașina aleargă pe drumul șerpuit de munte, la fiecare pas ni se dezvăluie peisajele de o rară frumusețe ale Carpaților răsăriteni. La Brașov este concentrat un număr de întreprinderi constructoare de mașini, printre care uzina de autocamioane „Steagul roșu”. Excelent utilată, uzina este cu adevărat o întreprindere modernă.

De la Brașov drumul ne poartă pe valea rîului Prahova. Aici, de o parte și de alta, prezența brazilor este dublată de prezența sondelor petrolifere. Îmi vine în minte stema de stat a Republicii Populare Romîne: în desenul ei armonios este prezent și acest detaliu tipic al peisajului regiunii Ploiești.

În anii puterii populare aici s-au ivit sute de sonde noi iar alături de ele corpurile și instalațiile întreprinderilor moderne de prelucrare a țîțeiului, datorită cărora aurul negru și-a dobîndit adevărata-i valoare.

Am vizitat o astfel de întreprindere — rafinăria de la Brazi, nu departe la Ploiești. Uzina prelucurează milioane de tone de țîței pe an.

Pe pămînturile regiunii Ploiești,

ca și ale regiunilor Bacău și Brașov, am văzut nu numai uzine, fabrici și centrale electrice. În vecinătatea lor se întind cîmpii roditoare. Tocmai se culegea porumbul, cartoful, sfecla de zahăr. Se simțea o bună organizare a muncii, entuziasmul oamenilor, al unor oameni liberi care munceau liber.

„Fără voie mi-a revenit în minte tabloul pictorului Octav Băncilă „1907”, pe care l-am văzut la Galeria națională de la București. Pe fondul întunecat al cîmpului, al cărui orizont e învăpăiat de incendii, aleargă un țăran. Alături cad oameni răniți de moarte. În ochii tuturor se citește groază și ură. Și pumnii — pumnii strîși, grei ai țărănilor. „Simfonia pumnilor” a supranumit un critic acest tablou care acuză singeroasa înăbușire a răscoalei țărănești.

Și iată azi, pe același cîmp, muncesc liniștit și încrezător nepoții celor care au plătit cu sînge dorul lor de libertate.

Țărăni romîni s-au unit în gospodării colective. Procesul de colectivizare s-a încheiat în 1962. Am vizitat o gospodărie colectivă în satul Bod, situat cam la 20 de kilometri de Brașov. Președintele ne-a furnizat date interesante. Cele 480 de familii au în marea lor gospodărie 2 441 hectare de pămînt, din care 1 441 arabil, 950 de bovine, o mie de porci, 2 000 de oi. Recoltele de grîu, cartofi, sfeclă de zahăr sînt bogate. În sat s-au construit multe case noi. Munca harnică a membrilor colectivei este bine plătită.

Socialismul a învins și la oraș și la sat. Aceasta reprezintă, așa cum a arătat tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, cea mai mare cucerire a oamenilor muncii din Romînia în cei douăzeci de ani de putere populară. Poporul romîn se mîndrește pe drept cuvînt cu succesele dobîndite sub înțeleapta conducere a Partidului Muncitoresc Romîn.

Din istoria războiului fără tranșee cu sau fără mască

(III)

(Urmare din numărul trecut)

Pulchhof își face apariția

Într-o noapte din primăvara anului 1944, de la țarmul Olandei se desprinsese o mică barcă cu refugiați, care porni spre apus. A doua zi, în zori, în preajma coastei britanice ea fu reținută de o șalupă engleză și escortată într-un port. Refugiații, între care se afla și Pulchhof, debarcară pe țarm. După ce se odihni fură trimiși la centrul de verificare din Wandsworth. Acolo Pulchhof și tovarășii lui fură minuțios anchemati de către lucrătorii ai serviciului de contraspionaj englez. Principala atenție se concentra asupra lui Pulchhof, care fu interogată timp de zece-douăsprezece zile, adică mult mai mult decât în mod obișnuit. După verificare, conform dispozițiilor în vigoare, refugiații fură expediți la statul major al serviciului secret olandez din piața Eaton Square, unde cazul fu preluat oficial de Pinto.

Acesta relatează că Pulchhof se prezentă pentru prima oară în fața lui într-o frumoasă zi din primăvara timpurie a lui 1944, cu numai câteva săptămâni înainte de debarcarea aliaților în Franța. După înfățișare era un metis tipic. Părul negru ca pana corbului, ochii întunecați și pielea gălbuie dovedeau proveniența malaieză pe linie maternă. De la tată moștenise trăsăturile feții. De statură mijlocie, uscățiv, avea picioare vinjoase și mâini mici foarte frumoase, ca să nu mai vorbim de dinții lui puternici și sclipitori de albi.

Trăsăturile feții și privirea exprimau o inteligență vie și după numai cinci minute de discuție anchetatorul își putu da seama că nu mai întâlnește până atunci un tânăr atât de ager. Cunoscuții lui Pulchhof avuseseră dreptate: ținuta și felul de a vorbi, tăios, sacadat, trădau o anumită aroganță dar sub masca înfumurării anchetatorul izbuti să deslușească ceva copilăros și, oricât de ciudat ar părea, chiar atrăgător: „Un om primejdios, dar foarte plăcut” — își spuse el.

Interogatoriul dură opt zile pline — de la nouă dimineața până la șase seara. Finto îi puse lui Pulchhof o sumă de întrebări referitoare la cariera lui, cerându-i uneori să repete de câteva ori același lucru.

Căci după părerea lui Oreste Pinto, aceasta ar fi cea mai eficace metodă de a demasca un spion. Dacă declarațiile sale sînt false, mai devreme ori mai târziu el va scăpa inevitabil o inexactitate, se va depărta de prima variantă. Numai un om cu o memorie fenomenală ar putea să-și amintească în cele mai mici amănunte o biografie falsă, relatînd-o de câteva ori la rînd unui anchetator atent, răbdător și cu un fin spirit de observație. În plus, repetarea exercită asupra celui interogată și o înrînire psihologică. Silit să facă la infinit depoziții false, acesta începe să se îndoiască singur de caracterul plauzibil al versiunii respective.

Nouă întrebări

Dar să revenim la Pulchhof. Timp de două zile Pinto confruntă și analizează faptele. Apoi îl chemă din nou pe olandez în biroul său. Pulchhof intră, salută surizător și se așază în fața anchetatorului. Pe chipul lui nu se putea citi nimic. Era degajat. Numai o anumită strălucire a ochilor trăda oarecare prudență.

— Domnule Pulchhof — i se adresă Pinto — v-am studiat amănunțit depozițiile. În general sînt edificat. Dar câteva puncte, mai exact nouă la număr, nu-mi sînt clare. De aceea aș vrea să vă pun aceste nouă întrebări la care nădăjduiesc că veți răspunde.

— Desigur! Incuviință Pulchhof.

— Acum cîțiva ani ați fost unul din conducătorii sau poate chiar conducătorul mișcării național-socialiste a tineretului din Indiile de est. Cu toate acestea afirmați că dintotdeauna ați fost și sînteți un adevărat patriot olandez. Cum explicați această contradicție?

— Foarte simplu — răspunde el cu un zîmbet. Pe atunci eram un băiețandru și mi se părea că nazismul e o mișcare pur națională, la care orice tânăr cinstit trebuie

să participe. Nu uitați că așa au gîndit mii de olandezi onești. E adevărat că mai târziu și-au dat seama că greșiseră. Mai târziu am avut și eu oarecari îndoieli iar cînd hitleriștii au ocupat Olanda am înțeles că sînt niște ticăloși. La timpul respectiv ei izbutiseră prin fraze răsunătoare și făgădueli generoase să-mi înșele buna credință, dar ulterior toate acestea n-au făcut decât să-mi intensifice ura față de ei. Din acest motiv am și început să mă ocup de organizarea plecărilor clandestine: doream să mă răzbun pe ei pentru că mă înșelaseră atât de josnic.

Răspunsul era chibzuit și foarte plauzibil. Perfida propagandă germană izbutise într-adevăr să inducă în eroare pe mulți olandezi cinștiți. Organizațiile național-socialiste de tineret li se păreau acestora ceva asemănător cu cercetașia. Membrii lor purtau uniforme, se salutau solemn cînd se întâlneau, mergeau în tabere. Tinerilor nu le fuseseră dezvăluite adevăratele și odioasele țeluri ale mișcării.

— Bine, continuă Pinto. Să trecem la a doua întrebare. Sînteți încă foarte tînăr și, ca să folosim limbajul hitlerist, nu sînteți nici măcar arian. Totuși a fost suficient să intrați într-o slujbă modestă la departamentul de aprovizionare din Rotterdam, ca peste optsprezece luni să fiți numit șef la gradul de șef adjunct și să aveți în subordine zeci de oameni, dintre care mulți mai în vîrstă ca dv. Cum explicați avansarea?

Pulchhof răspunde imediat, fără să ezite:

— Și acest lucru se explică foarte simplu. Mai întii vreau să vă spun, fără să mă laud, că am oarecari aptitudini pentru munca administrativă. În afară de asta, am lucrat cu multă trageră de inimă și am fost remarcat. Nici nu vă puteți imagina ce haos domnea în departamentul de aprovizionare cînd am început să-l organizez. Sint, însă, perfect conștient că n-aș fi ajuns niciodată într-o funcție atât de înaltă dacă n-ar fi fost dl. L., șeful departamentului. E un om admirabil, care a căutat tot timpul, în măsura posibilităților sale, să-mi înșele pe germani și să-și ajute poporul. El știa că-i uram pe fasciști la fel ca și el, după cum nu era străin nici de faptul că-mi ajutama compatrioții să părăsească țara. De multe ori m-a sprijinit în acest sens. Domnul L. m-a numit în această funcție, deoarece știa că, dispunînd de autoritate, îmi va fi mai ușor să-i ajut pe cei ce doreau să se refugieze.

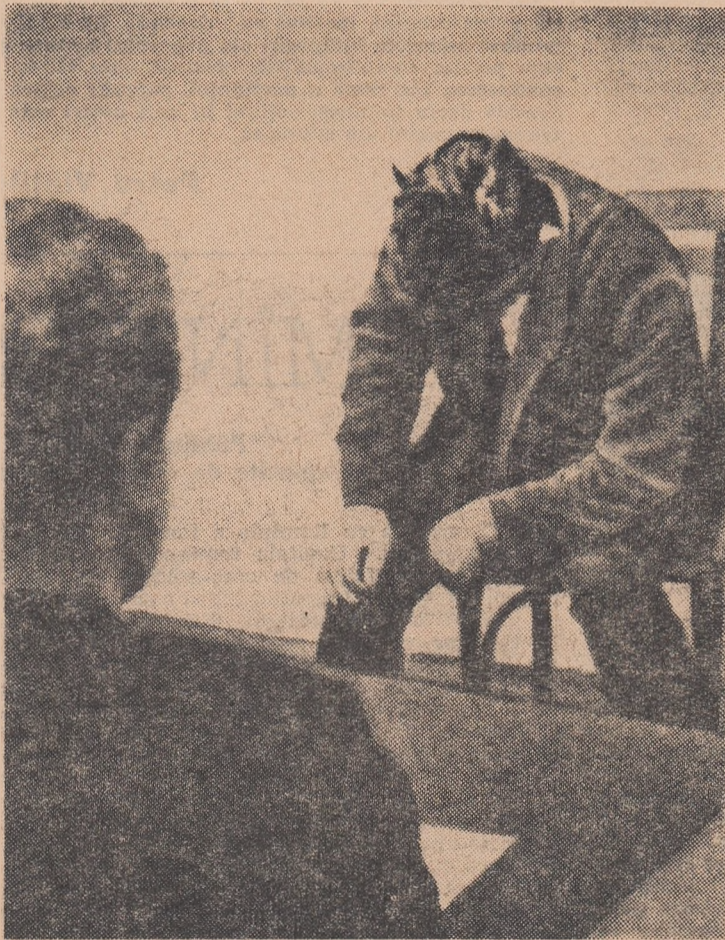
Și de data aceasta răspunsul fusese chibzuit și convingător. Judecînd după unele informații provenite din surse oficiale, spusese adevărul despre domnul L. Acesta era într-adevăr un patriot înflăcărat și acceptase funcția de șef al departamentului de aprovizionare numai pentru că dorea să-și ajute poporul. Fiînd un tînăr extrem de inteligent, Pulchhof n-ar fi vorbit niciodată despre prietenia cu acest om dacă n-ar fi avut temeiuri, deoarece știa foarte bine că ulterior afirmațiile lui puteau fi ușor verificate, luîndu-se legătura cu domnul L.

— Bine, să admitem că este așa — continuă Pinto. Să trecem la a treia întrebare. Cu ajutorul dv. au fugit din Olanda optzeci și șapte de inși. Cînd salvezi viața unor oameni, te poți aștepta din partea

lor numai la sentimente de recunoștință. Totuși, mulți dintre cei pe care i-ați ajutat mi-au spus că nu vă poartă simpatie. Mai mult, sînt bănuitori și se îndoiesc de sinceritatea sentimentelor care v-au determinat să-i sprijiniți. Care este explicația?

Pulchhof zîmbi din nou, de data aceasta cu tristețe.

— Cred că dacă cunoașteți bine oamenii — și asta e obligatoriu pentru dv. — ați putea răspunde singur la întrebare. Oare nu e în firea oamenilor să nutrească oarecare animozitate față de cei cărora le datorează ceva? În plus sint cam repetit de felul meu și de aceea mulți mă consideră infumurat. Știu asta, dar nu mă pot schimba. Oamenii care sînt îndatorați față de cineva suportă anevoie acest defect și în consecință încep să-i fie tot mai ostili. Mărturisesc că aș fi fost mai surprins dacă cei pe care i-am ajutat mi-ar fi fost recunoscători.

Itați deci că Pulchhof ocolise abil fondul întrebării, deși trebuie să recunoaștem că și de data aceasta răspunsul fusese logic.

„Scrisoarea furată”

— Deocamdată să considerăm că ați răspuns și la a treia întrebare — declară Pinto. Și acum a patra. Sînteți mai inteligent decât mulți oameni cu aptitudini mediocre și știți bine că sprijinindu-i pe refugiați vă expuneați la un mare risc. De ce mai trebuia să riscați în plus, cîrînd prin Rotterdam cu o mașină deschisă alături de oameni pe care urma să-i expediți în Anglia? Și, pe deasupra, într-o mașină a unei instituții germane.

Întrebarea nu-l deconcertă pe Pulchhof. — Socotiți oare că riscul a fost chiar atât de mare? Intotdeauna am considerat că un om cu cît acționează mai curajos într-o țară ocupată, cu atît mai puțin se expune bănuielilor. Vă amintiți de celebra povestire a lui Edgar Poe „Scrisoarea furată”? După același principiu am acționat și eu. Germanilor nu le-ar fi trecut niciodată prin minte că aș putea transporta în plină zi, și încă într-o mașină deschisă, refugiați. În afară de asta, mai erau și considerente de ordin pur psihologic: îmi făcea o deosebită plăcere să-mi bat joc de fasciști, să-i trag pe sfoară și să transport în vîzul lor refugiații.

Oreste Pinto avea senzația că încearcă să prindă un țipar cu mîna goală. Nici de

data aceasta întrebarea nu-l pusese în încurcatură pe Pulchhof. Răspunsul fusese logic și argumentat.

În legătură cu cea de-a cincea întrebare, Pinto face câteva observații. Atît la întrebările ce-i fuseseră luate la centrul de verificare cît și de el personal, Pulchhof declarase că venise în Anglia cu un singur scop: să primească din partea guvernului cîndez din Londra indicații referitoare la direcția în care urma să-și desfășoare activitatea organizațiile ilegale din Olanda. După care dorea să fie parașutat din nou în Olanda, unde urma să devină conducătorul organizațiilor respective.

Orice refugiat care-și exprima dorința de a părăsi Anglia și de a se reîntoarce în patrie începea să fie suspect. Putea fi, desigur, un om cinstit care dorea să se întoarcă în țara-i de baștină numai spre a lupta împotriva hitleriștilor. Dar putea foarte bine să fie spion german camuflat, care avea misiunea să se strecoare în vreo organizație secretă olandeză sau engleză, să culegă informații extrem de importante și să afle numele membrilor ei, după care să se înapoieze cît mai repede și să dezvăluie informațiile obținute Gestapo-ului. Informațiile prezentau valoare pentru hitleriști, dacă le parveneau la timp, de aceea individul care se grăbea să se reîntoarcă în patrie era socotit suspect atît timp cît ancheta nu-i descoperea adevăratele intenții. În ce-l privește pe Pulchhof, existau mai mult decât suficiente motive spre a fi bănuit. Mai întii, ca metis, avea o figură deosebită, care se întipărea în minte. Și apoi, chiar pînă în momentul dispariției brusce din Olanda detinuse o funcție importantă într-o instituție germană.

De aceea, Pinto îl întrebă:

— Doriți să vă întoarceți în Olanda spre a desfășura acolo o activitate și mai intensă în favoarea aliaților? Chiar dacă o să vi se satisfacă cererea, va trebui oricum să mai rămîneți în Anglia vreo trei luni, timp în care veți învăța să vă lansați cu parașuta, să minuiți arme și, bincînteles, să primiți indicații referitoare la activitatea viitoare. Apoi veți fi parașutat în Olanda. Dar va fi suficient să apăreți pe o stradă oarecare din Rotterdam ca să fiți recunoscut datorită înfățișării dv. ieșite din comun. Germanii se vor interesa în primul rînd de ce ați dispărut pe neașteptate timp de trei luni și apoi cum de v-ați ivit din nou în chip misterios. V-ați gîndit cît de greu va fi să ieșiți basma curată din această situație?

— Nu chiar atît de greu — răspunde Pulchhof. Mai întii, din cîte știu, agenții sînt lansate noaptea. În acest caz voi avea destul timp ca pînă în zori să ajung la casa unui membru din organizația mea, un om pe care se poate conta. Și apoi am ajutoare de nădejde, oameni curajoși și cu inițiativă care vor îndeplini indicațiile primite de la englezi iar eu voi conduce activitatea din umbră. Am deja oarecare experiență și aș putea dirija acest gen de activitate fără să ies la lumină.

Și de data aceasta răspunsul era convingător și îndeajuns de plauzibil. Pinto trebuia să stabilească dacă Pulchhof era sau nu spion. Ceea ce nu izbutea, însă, de fel. E adevărat că întrebările-cheie le rezervase pentru sfîrșitul interogatoriului și acum socotea că sosise momentul să recurgă la una dintre ele:

— Să revenim la activitatea dv. — continuă Pinto. — Ați izbutit să trimiteți în Anglia optzeci și șapte de inși, toți tineri olandezi cinștiți. Dar un om inteligent ca dumneavoastră nu putea să nu-și dea seama că aceștia prezentau interes numai pentru completarea efectivului armatei, o completare bună, e adevărat, dar nimic mai mult. În Olanda există însă mulți oameni politici, conducători ai Mișcării de rezistență care ar fi mult mai folositori englezilor. De ce n-ați acordat sprijin unor astfel de oameni?

— Întrebarea este dificilă — spuse Pulchhof după o clipă de gîndire — dar pot să răspund și la ea. Mărturisesc că despre oamenii politici am o părere deosebită de a dumneavoastră. Și apoi singur ați recunoscut că am trimis oameni prețioși pentru armată. Se știe că în timpul unui război e nevoie în primul rînd de buni ostași. E adevărat că am arătat preferințe pentru tineri de vîrsta mea și cu aceeași concepție despre viață deși, după ce au ajuns în Anglia, ei au socotit că nu sînt demni de prietenia lor. Pot fi oare învinuit că am preferat să ajut tineri din generația mea și uneori chiar mețiși? Aici aș vrea să mai adaug ceva. Se știe că o bună bucată de vreme am izbutit să organizez plecări din țară, ceea ce se explică în parte prin faptul că nu am riscat inutil. Am arătat de ce-i transportam pe refugiați în mașină deschisă prin Rotterdam. Dacă nu socotim asta o bravadă, am căutat întotdeauna să acționez fără zgomot și să nu atrag atenția asupra mea. Dacă aș fi încercat să sprijin personalități cunoscute, despre care ați pomenit mai sus, orice polițist german mi-ar fi dat de urmă căci asta ar fi stîrnit senzație. Nu-i puțin lucru să smulgi de sub nasul hitleriștilor o figură proeminentă. Faptul ar fi pus în primejdie acțiunea de ajutorare a celor doritori să părăsească țara.

L. P. Jerebțov

(Va urma)

IRINA DRUJININA

FATA ACEEA, UNICĂ

La Institutul de cercetări domnește părerea că grupa noastră e cea mai unită și, firește, cea mai talentată:

— Evident, pentru că la voi sînt numai tineri — spun unii, făcînd gesturi pline de înțeles.

— Evident, pentru că voi aveți un „frumos stimulent“ — adaugă ceilalți, cu un zîmbet semnificativ.

Noi nu contestăm nimic, acceptăm argumentele, pentru că toate sînt adevărate. E adevărat că toți sîntem tineri, e adevărat că avem un șef grozav, e adevărat că avem un „frumos stimulent“.

„Frumosul stimulent“ e Lida.

Lida e mîndria noastră.

Mai întîi de toate e, indiscutabil, cea mai frumoasă fată din Institut, și apoi, cît e de talentată!

Lida a venit la noi după accidentul nenorocit de motocicletă pe care l-a suferit Jenka. Jenka al nostru, orb! Jenka al nostru nu mai putea lucra! Era pur și simplu de necrezut! Loviți cu toții de năpasta aceasta umblam tăcuți, năucii.

Și iată că într-o zi ușa se deschise brusc și șeful nostru, elegant ca întotdeauna și bronzat ca întotdeauna, lăsă să treacă înaintea sa o apariție bălaie, surizătoare.

— Vă salut, tineri savanți! — spuse „apariția“. Mă numesc Lida Basova.

Surprînși de asemenea purtare neprotocolară am rămas o clipă descompăniți; pînă și șeful nostru, om cu mare experiență, îngînă ceva nedeslușit. În sfîrșit, cu un efort de voință, ne recăpătăm demnitatea și un întreg ceremonial de prezentare începu să se desfășoare.

Primul se repezi Iurka. Luă mîna „apariției“ și i-o strînse cu toată puterea. Ea își mușcă buzele, schiță un zîmbet slab dar spuse cu desultă voioșie: „Se poate și mai tare“.

Apoi se apropie Artur. Se înclină respectuos și șopti: „Încîntat“ — avînd aerul că spune „Te iubesc“.

Vera, laboranta, întinse repede o mînă ca de lemn, se încrunță și imediat se dădu înapoi pînă se lipi de masă. Am înțeles-o.

Ultimul m-am prezentat eu. Fără nici un chef: nu știu cum să mă port cu asemenea fete.

În ziua aceea, nu s-a prea lucrat. Am stat de vorbă și am fumat mai mult ca de obicei.

— Nu-i urîtă, — făcu Artur moale, urmărind distrat rotocoalele albăstrii ale fumului de țigară.

— O femeie pe cînte, — spuse Iurka, grozăvindu-se ca toți puștanii care vor să pară maturi.

— Are ceva... — am formulat eu observația mea bună la toate. Întotdeauna cînd nu știu ce să spun despre un lucru plazez această remarcă.

— Și șeful nostru arăta cam topit — spuse cineva, rîzînd.

Vera plecă să ducă vestea în birourile vecine. Numai Serghei își vedea de lucru. Serghei e molcom, greoi, nu-i plac concluziile pripite și nutrește un dispreț nemăsurat pentru toate emoțiile inutile. Emoțiile noastre fac parte din această categorie.

— Las' c-ai să treci și tu prin asta, — i-am spus eu. Fraza aceasta avea să mă consacre proroc.

Într-o zi, cînd eram cu toții cufundați în lucrările noastre, Lida ridică deodată capul și strigă:

— Și totuși, băieți, rădăcina bolilor ereditare și a bătrîneții e în cromozomi! Înțelegeți? — Și-și sublinie cuvintele cu un pumn în masă.

— Dar cromozomii pot fi dirijați! — exclamă Serghei.

— Ascultă, Serioja, — răspunse Lida scuturîndu-și moțul roșcat, — fiecare particică de cromozom are partitura ei, pe care o repetă de veacuri. Înțelegeți, Serioja? Trebuie să reușim să izolăm o asemenea particică și să-i aflăm

funcțiile. Înțelegeți, nu, Serioja?... Eu de mult mă gîndesc la aparatul lui Jarov.

Serghei nici nu clipea. Lida, absorbită de idee, pâlise, iar ochii... În general, eram cu toții convinși de frumusețea ei...

E drept că atunci cînd Iurka a vrut să povestească acasă despre Lida, familia lui l-a luat în rîs.

— Le-am spus că e frumoasă iar ei mi-au cerut să le-o descriu. Le-am spus că e roșcovană, cu nasul în vînt, cu pistrui iar ochii... S-au pornit pe un asemenea ris, că mi-am smuls paltonul din cuier și-am zbughit-o pe ușă. Niște aiurii!

Eu și cu Artur ne țineam tare dar în cele din urmă ne cuprinse și pe noi epidemia generală. Artur, care înainte nu se bărbiera cu săptămîni, apărea acum în fiecare zi cu obrazii ca sticla și numai în cămașă albă. E drept că nu merse atît de departe încît să-și calce și pantalonii. Cît despre mine, am început deodată să manifest multă gingășie față de o mătușă de-a mea care stătea pe aceeași stradă cu Lida.

Iar epidemia creștea. Prin biroul nostru era un du-te vino continuu de diverși tipi din alte birouri. Îi întîmpinam cu un aer sumbru iar ei plecau așînd un aer nu mai puțin sumbru. În sfîrșit, după atîta încordare, ne dădurăm bătuși și ne descărcăram, între noi, sufletul.

— E așa de... neobișnuită, spuse Serghei, cu un fel de disperare. E exclus să mă placă. Trebuie să-mi scot povestea asta din cap.

Artur era posomorît și nervos, perseverînd însă în a se bărbieri și a purta cămăși curate.

În general, ne dădeam seama că noi nu însemnăm mare lucru pentru Lida. Ea e frumoasă iar fetele frumoase vor altceva decît niște băieți ca noi.

La spital însă — unde o luarăm în cele din urmă și pe Lida — se întîmplă un lucru neobișnuit. Totdeauna atît de veselă, Lida izbucni deodată într-un plîns înăbușit. Fără să-și desprindă privirea ochilor ei strălucitori de pe bandajul ce acoperea ochii lui Jenka, cu palma apăsată pe gură, se trase spre ușă și dispăru.

În ziua următoare ne îndemnăm să mergem cu toții la șef și să-i cerem ca Jarov să se întoarcă la Institut, să lucreze din nou împreună cu noi.

— Înțelegeți, pentru el e absolut necesar, e o problemă vitală, — repeta Lida.

Eram și noi de aceeași părere. Îl rugăram pe șef și-i argumentăram că Jarov poate și trebuie să lucreze cu noi. Șeful nu ne răspunse imediat. Tăcea. Tăceam și noi.

— Fie, spuse el în sfîrșit. Sînt de acord.

— Bravo, Lida! — strigarăm noi cu însuflețire. Dacă

nu erai tu, șeful n-ar fi consimțit.

Ea se încrunță și ne făcu semn s-o lăsăm în pace.

Ne părea atît de bine de Jenka! Jenka are cap nu glumă și o fantezie nesecată. El a lansat în grupa noastră deviza, pe care o poate vedea și acum oricine, bătută în perete: „Ca să lucrezi bine, trebuie să lucrezi mult“. Tot el a inventat seratele „fără fete“, cu cafea neagră. Noi nu protestaserăm: cu statura sa de sportiv, cu profilul său antic, Jenka făcea cuceriri și fără să vrea, așa încît noi evitam să-l prezentăm fetelor noastre. Jenka nu se supăra. Cele care voiau să-l cunoască n-aveau nevoie de noi.

— Jenka, — îl întrebam noi în glumă, — n-ai de gînd să-ți găsești și tu o fată, fata aceea, unică?

— O aștept pe cea mai frumoasă, — rîdea el, ocolînd răspunsul.

Dădeam din umeri cu invidie: în jurul lui Jenka erau numai fetele foarte frumoase.

...Jenka apărui cum îl știam — înalt, cu umeri largi, cu profilul său frumos. Surizător, ne strînse la toți mîna și ne întrebă cum merge treaba. Numai cicatricea fină de pe frunte și ochelarii fumurii îi dădeau o notă neobișnuită. Nu se apucă imediat de lucru dar se purtă firește și simplu.

Își petrecea aproape tot timpul la Institut. Slăbise, în jurul gurii i se săpaseră cute adînci iar sub ochi se așternuseră umbre viorii. Lida îl ajută să-și termine aparatul. Începu din nou să scrie studii.

— Știți băieți, — spuse odată Lida, îngîndurată, — Jenka are o mîntă nemaipomenită. Cînd lucrăm la aparatul lui, în vreme ce eu abia începeam să chibzuiesc la vreun detaliu, el, în doi timpi și trei mișcări, rezolva problema pînă la capăt. Și în chip genial!

— Jenka e un cap! Un om și jumătate! — strigarăm cu toții în cor.

— Da, un om și jumătate, — consimți Lida.

Iată că sosi și ziua în care totul deveni clar, chiar foarte clar... Ne pregăteam să plecăm acasă.

— Știți ce, — spuse deodată Jenka, virîndu-și dosarele în servietă — înainte credeam că munca și sportul înseamnă totul în viață. Iar acum... Își înălță capul și tăcu...

Încercă să nu ni se audă suspinul. „Ce profil are Jenka! Ce statură are Jenka! Și ce întîmplare stupidă!“

— Iar acum, — continuă el, — cred că lucrul principal e și o rază caldă a soarelui, și mireasma pămîntului, și șoapta frunzelor și...

Se opri iarăși. Nu știam ce să spunem și tăceam cu toții.

— Nu de mult, Lida și cu mine, — spuse Jenka — am auzit cum încerca un riușor să-și croiască drum sub zăpadă și susura nemulțumit... E formidabil! Asta e... e muzică. Am fost amîndoi și la gară. Am mers așa, fără nici un scop. Am ascultat valurile glasurilor omenеști apropiîndu-se, depărtîndu-se, șuieratul locomotivelor și ne-a învăluit mirosul de fum și de cărbune.

Se întorsese cu fața spre geam. Noi tăceam. Văzurăm cum Lida se apropie de el, își lăsă mîna brună, puternică, pe degetele subțiri și nervoase ale lui Jenka și o ținu așa, stăruitor, pînă cînd el își întoarse fața de la fereastră. Apoi Lida îi șopti ceva la ureche. Jenka se întoarse repede spre ea, un zîmbet nedefinit îi tremură în colțul gurii energice și chipul lui își pierdu din asprime.

— Băieți, Vera! — exclamă Lida — Ce-ați rămas așa? Veniți astăzi la Jenia, reluăm tradiția serilor cu cafea. Ea roși ușor iar pe chipul lui Jenia se răspîndi un zîmbet de încîntare.

— Avem ceva să vă spunem, Jenia și cu mine! —

Desene de V. Staroducev

adăugă ea. S-a făcut? — Pe față îi strălucea același zîmbet de încîntare.

Noi tăceam și ascultam melodia ploii de primăvară.

— S-a făcut! — rosti în sfîrșit Serghei cu disperare, și cu pas greoi, împiedicîndu-se de toate mesele, ieși din birou.

— Clar — mormăi Iurka și se uită îndelung la fotografiile de pe pereți, în care cromozomii erau înfățișați la dimensiuni considerabile. — Iar eu, prostul, credeam... Hai! — îi porunci el Verei.

Vera îl privi stăruitor.

— E clar, — repetai și eu după Iurka și îi cerui lui Artur o țigară.

— Vai, dar nu vă faceți nici o grijă, venim — spuse Artur ironic, ca întotdeauna.

Am plecat de la Institut împreună cu Jenka; de obicei, unul dintre noi îl conducea acasă.

— Am ceva de discutat cu tine, — murmură Jenka nesigur.

— Dă-i drumul, — răspunsei eu prudent.

Jenka mă luă mai cu nădejde de braț.

— Înțelegeți, — spuse el repezit — Lida și cu mine ne-am hotărît, într-un cuvînt, să ne căsătorim... — Tăcu. — Știi, Lida e un om extraordinar... cînd e lingă mine am sentimentul că cineva mi-a dăruit ceva sau că eu i-am făcut ceva un dar... și parcă mi-am recăpătat vederea și văd totul dar mai viu, mai limpede ca înainte... E o fată minunată...

— Și e foarte deșteaptă, — adăugai eu nu știu de ce.

— Da, da, — aprobă el. — O iubesc foarte mult!

— Și eu o iubesc foarte mult, — mă auzii spunînd.

Mi se păru că chipul lui Jenka se împietrește.

— Firește, n-are nici o importanță. — Apoi adăugă: — Spune-mi, totuși, cum arată Lida?

— E frumoasă, — răspunsei la iuteală. Mîna lui Jenka tresări lingă cotul meu.

— Bine, dar cum arată?

— Roșcovană, — răspunsei, și-mi amintii cum a rîs de Iurka familia lui. — Are un nas frumos, cîrn, pistruiat, iar ochii...

— Așa mi-am închipuit-o și eu, — mă întrerupse Jenka vesel. Mă temeam grozav de complimentele pe care i le toarnă băieții... Și că toți tipii aceia pentru ea veneau pe la noi.

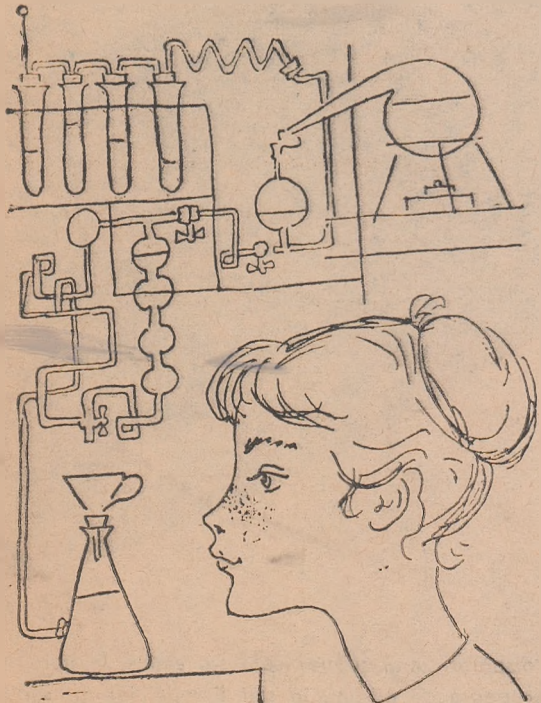
Jenka vorbea repede, însuflețit. Vîntul îi zburlea părul iar soarele tremura în lentilele fumurii ale ochelarelor lui. Fetele se întorceau și se uitau după el.

— E frumoasă, — repetai eu cu tărie.

— Ea e fata aceea, unică, — spuse Jenka simplu, cuprins de fericire și-și răsturnă capul pe spate, ca și cum ar fi văzut albastrul pur și îndepărtat al cerului și puful norilor subțiri, destrămați.

— E foarte frumoasă, — strigai eu aproape piîngînd dar Jenka nu mă mai auzea.

În romînește de RALUCA SIMIONESCU

PODUL ÎNTRE DOUĂ CONTINENTE

Problema îmbunătățirii radicale a climatului globului se dovedește o necesitate tot mai urgentă a timpurilor noastre. Într-adevăr, din întreaga suprafață a uscatului de pe globul nostru aproape jumătate nu este folosită în circuitul agricol, fie din lipsa apei în marile deșerturi, fie din cauza temperaturilor medii zilnice și anuale foarte scăzute în regiunile situate dincolo de paralela 60° Nord și 50° Sud. O altă categorie de terenuri, ca acelea din extremul orient sovietic, se caracterizează prin variații bruște de temperatură. În această zonă amplitudinile termice ating uneori 40°—50°, din care cauză peste 2 000 000 km² nu pot fi folosiți pentru agricultură. În fine, nici regiunile situate în zona temperată nu sînt scutite de „capriciile” climatului, deoarece precipitațiile ce cad aici sînt neuniforme și uneori insuficiente. În zona cu climă temperată continentală secetele se repetă cam la 4 ani.

De ce se schimbă climatul

Preocupări pentru îmbunătățirea climatului globului au existat încă din secolul trecut, fiind urmărite însă numai căile naturale de schimbare a acestuia. În 1841, naturalistul elvețian Egasis a exprimat cu curaj ideea că Scoția a fost cu circa 20 000 de ani în urmă acoperită de ghețari care din cauza încălzirii climei s-au retras spre nord. Ipoteza a fost însă primită cu neîncredere în lumea oamenilor de știință ai vremii. Spre sfîrșitul secolului trecut, savanții erau totuși unanimi în recunoașterea schimbărilor periodice a climatului, cu unele diferențe în ce privește cauzele. Dintre ipotezele emise în respectiva perioadă rețin și acum atenția următoarele: schimbarea condițiilor cosmice, adică a puterii de luminare a Soarelui, modificarea elementelor de rotație a globului terestru (deplasarea axei de rotație în interiorul geoidului), schimbarea configurației continentelor și oceanelor etc. etc. Fiecare din aceste ipoteze conține un simbul de adevăr dar nici una din ele n-a fost confirmată prin calcule și măsurători.

Se crede că schimbarea climatului a fost pricinuită de două sau mai multe cauze, care au acționat simultan. S-a stabilit că în ultimele patru sute de mii de ani au avut loc cel puțin 15 mari schimbări climatice. Desigur, este greu de precizat care din condițiile enumerate mai sus au acționat vizibil iar aprecierile sînt și mai greu de făcut în cazul schimbărilor climatice survenite într-o perioadă extrem de scurtă din punct de vedere geologic (10-15 000 de ani) — holocenul. Acesta a cunoscut două schimbări climatice sensibile, care au determinat încălziri substanțiale ale emisferei nordice, ducînd pînă la eliberarea completă de ghețuri a zonei arctice. Schimbările au avut urmări extrem de favorabile pentru întreaga Europă, Asia și nordul Africii. Dar, pentru o perioadă atît de scurtă, este mai mult ca sigur că nici una din ipotezele prezentate mai sus, valabile numai cînd ne referim la scara milioanelor de ani, nu poate fi luată în seamă. Care să fie, atunci, cauza schimbărilor climatice produse la intervale mici de timp?

Cercetările actuale ale meteorologilor și geofizicienilor au dus la concluzia că rolul determinant în schimbarea climatului la intervale mici revine proceselor din atmosferă și hidrosferă, dirijate de activitatea solară. Un mare rol în acest sens revine suprafeței subiacente. De pildă, în bazinul arctic dacă suprafața s-ar elibera de gheață s-ar ajunge la o absorbire cu 4.10¹⁹ Kcal mai mult pe an din căldura radiației solare decît în prezent. O asemenea cantitate de căldură ar putea constitui o bază energetică suficientă pentru modificarea climei întregii emisfere de nord, cu urmări favorabile și pentru emisfera sudică. Dar, cum să eliberezi Arctica de ghețuri, cum să aduci la același număr temperaturile de la latitudinile joase și înalte?

Aerul sau apa

În fața acestor întrebări au existat și continuă să existe două păreri: una care acordă rolul hotărîtor în transformarea naturii arctice curenților aerieni și maselor atmosferice iar alta, la care se asociază majoritatea climatologilor actuali și care consideră că singura cale de transformare a climei bazinului arctic nu poate fi decît pătrunderea curenților calzi atlantici în interiorul bazinului arctic.

Rolul predominant al curenților marini în formarea climatului a fost demonstrat, de la începutul secolului și pînă în zilele noastre de cercetători ca A. I. Voeikov, P. Koleskov, Suardridj, R. Livingstone, F. Smool, K. Rujeron ș.a., care au propus și soluții pentru dirijarea curenților. Condițiile tehnice din primele trei decenii ale secolului n-au permis însă găsirea unei soluții satisfăcătoare din punct de vedere atît constructiv cît și economic. În condițiile actuale ale utilajului tehnic și energetic de care dispun țările interesate în problemă, printre care U.R.S.S., S.U.A., Canada, Japonia, Suedia, Norvegia, Finlanda etc, ameliorarea termică a întregii emisfere nordice prin îndrumarea unui curent cald atlantic prin bazinul arctic pînă în Oceanul Pacific devine pe deplin posibilă.

Ideea, cu adevărat îndrăzneată aparține omului de știință sovietic P. M. Borisov care, în susținerea proiectului său, se bazează pe o serie de argumente. În primul rînd, toate marile schimbări climatice din cel puțin ultimii 150-200 mii de ani au avut loc sincron cu schimbările datorate pătrunderii apelor calde atlantice în bazinul arctic. În al doilea rînd, saltul fundamental în ameliorarea climatului a avut loc în perioada în care au dispărut ghețurile în derivă, inclusiv cele din mările situate la latitudini înalte. În sfîrșit, toate schimbările de climat sînt însoțite de schimbări ale contrastului de temperatură dintre Ecuator și polul nord, schimbări care au avut loc pe seama temperaturilor de iarnă. Folosind date istorice, arheologice și paleogeografice, consultînd o imensă bibliografie, P. M. Borisov demonstrează că îmbunătățirea pe cale naturală a climatului prin pătrunderea apelor atlantice în bazinul arctic a avut loc în holocen, și anume în perioada anilor 5000-3000 î. e. n. și în evul mediu. Încălzirea actuală a Arcticii, afirmă el, a început aproximativ acum 200 de ani, cu un maxim între cele două războaie mondiale. Îmbunătățirea climatului a avut loc în perioadele amintite prin comprimarea apelor calde în bazinul arctic, prin micșorarea sau distrugerea totală a ghețurilor în derivă, prin micșorarea bruscă a albedoului și o importantă creștere a bilanțului caloric la latitudini înalte.

În drumul lor spre nordul Europei, apele curenților calzi Gulf-Stream întîlnesc o serie de contracurenți reci. La contactul cu aceștia, curenții golfului pierd 15.10¹⁸ Kcal. pe an, cantitate care ar face posibilă topirea gheții din bazinul arctic în numai cîțiva ani. Întîlnirea cu curenții reci, cum este de pildă cel est-groenlandez este însă inevitabilă pînă la înlăturarea cauzelor care le dau naștere.

Pentru paralizarea curenților reci

Cum va fi soluționată problema pătrunderii curenților calzi? P. M. Borisov propune ca la granița dintre U.R.S.S. și S.U.A., în regiunea strîmtoarei Behring, să se ridice o serie de construcții necesare transferului interoceanic de apă, cu alte cuvinte realizarea unui baraj de beton armat, de tip celular. În fiecare celulă vor fi instalate o pompă, un motor și un reductor, reunite într-un monobloc conturat închis. Partea superioară a barajului va avea o formă aerodinamică, care va permite cîmpurilor de gheață ce vin din nord să alunecă deasupra lui. În același timp, barajul va trebui să fie demontabil. Scăderea nivelului apei în Marea Ciukotka va atrage după sine deplasarea apelor de suprafață, mai ușoare, din bazinul arctic de la vest spre est. O circulație asemănătoare vor produce și apele din Atlanticul de Nord, în deplasarea permanentă spre est. Transferul acesta de ape va paraliza activitatea curenților reci, ceea ce va duce la o creștere a temperaturii apelor cu 8—9 grade.

Proiectul lui P. M. Borisov pare să reprezinte calea cea mai scurtă și mai economică de îmbunătățire a climei planetare. Ea coincide cu calea naturală de îmbunătățire a climei globului, iar posibilitățile tehnice actuale permit rezolvarea cu succes a proiectului.

Care vor fi urmările practice imediate ale aplicării acestui ingenios proiect? În primul rînd se vor lichida ghețurile maritime în derivă, fapt care va asigura navigația în bazinul arctic de-a lungul întregului an. De asemeni, traficul navelor va spori în mare măsură și pe sistemele fluviile din Eurasia și America de Nord, precum și prin strîmtorile arhipelagului canadian. Va înceta înghețul veșnic din orizontul superior al solului care va deveni accesibil construcțiilor industriale și, în mare parte, agriculturii. Tundra, care în U.R.S.S., Canada și Alaska ocupă suprafețe însumînd milioane de kilometri pătrați va oferi condiții favorabile pentru creșterea animalelor și cultivarea unor plante agricole.

Proiectul mai oferă și o seamă de alte avantaje. De pildă, prin aplicarea lui se va realiza o uniformizare a temperaturilor din timpul iernii de-a lungul coastei estice a U.R.S.S. E cunoscut faptul că actuala diferență de tempera-

tură dintre insulele Lofoten și insula Vranghel, situate în bazinul arctic este de 30°. În noile condiții diferența va fi de numai 8—10°, pe insulele Lofoten de 18°, iar pe insulele din Marea Siberiei de Est între 0° și 4°. Localitățile Verhoiansk și Oimiakon vor înceta să mai fie „poli ai frigului” pentru emisfera nordică, temperaturile lor urmînd să fie comparabile cu cele ale Saratovului și Kuibișevului. Majoritatea riurilor din partea apuseană a fluviului Volga ca și mările artificiale vor fi de regulă accesibile pentru navigație tot timpul anului. În același timp, datorită umezirii maselor de aer din Arctica se vor reduce simțitor secetele din regiunile situate în Eurasia și Canada, în toată emisfera nordică perioada de vegetație va crește iar în sudul Uniunii Sovietice vor apare condiții care vor permite obținerea pînă la două recolte pe an.

La construirea barajului din strîmtoarea Bering ar urma să participe un mare număr de țări, cota cea mai mare revenind U.R.S.S., S.U.A. și Canadei. Cheltuielile nu vor fi prea mari: calculul cotei de participare a Uniunii Sovietice arată că suma nu se va ridica la mai mult de 4,4 miliarde ruble, sumă care ar urma să fie recuperată în numai cîțiva ani.

Desigur, înainte de începerea lucrărilor barajului mai sînt necesare o serie de cercetări care au și început sub egida Anului Geofizic Internațional și vor continua la fața locului în următorii ani. Urgența rezolvării problemei este clară și se impune cu atît mai mult, cu cît se pare că după această perioadă de 200 de ani cu optim climatic, Pămîntul va trece printr-o nouă fază de creștere a ghețurilor în mările polare, cu corespondență de ani secetoși la latitudinile temperate.

Elena Mihai, Gh. Neamu

Cercetători științifici
Institutul de geologie-geografie
al Academiei R.P.R.

Calotele polare au dispărut, zona subtropicală s-a extins. În nord au apărut teritorii uriașe acoperite de pășuni, în sud livezile, iar la tropice păduri bogate și întinse culturi nutritive. Așezările urbane s-au concentrat lingă țărmurile mărilor și oceanelor calde, unde oamenii au uitat ce-i iarna

Ma
în a

De la bărcile pe
rată înclinată pe
navel fluviile și
zele din zilele no
mul parcurs de teh
luptă cu imperfe
Cum altfel ar fi pu
gatorii din cele m
pînă azi fișile
mici de uscat dint
gabile iar mai tir
ficiale ale fluviile
gactice create de
ga forța apei să
Barajele hidrocent
deală pentru hidr
devenit pentru ai
stacole de netrecut

Dar cum neces
găsirea grabnică
cialiștii n-au într
cusința. Au propu
struirea unor ecl
trepte, au propu
iectul unui lift pe
de bazin călător
navele pe vertical
tip de lift, tot pe
astă dată înclin
clinat a fost pro
Reynolds, matemu
englez, și este co
giganților ce se
marile fluviile ale gl

Și ideea liftului
Să vedem, în cîte
liftul înclinat. O
ții uriașe, cam de
ficiului Universită
trasă în sus de su
ternice de oțel în
că primul lift c
2 000 de tone a jo
hidrocentră de
Proiectele viitoru
capacității giganți
de tone. Nava
urca spre creasta
teză de 5 kilomet
mai mult.

Proiecte îndrăznețe

Vă duceți în baie, deschideți robinetul de soare și, în câteva minute, apa din cazan se va încălzi. Între timp, ați trecut prin bucătărie și ați dat drumul soarelui în cuptor, pentru ca să vă fierbeți laptele de dimineață pe care l-ați scos din răcitorul care funcționează tot cu ajutorul soarelui sosit prin tuburi.

...Ați ajuns în întreprindere. Lumina solară care vă desfată ochii nu reprezintă o imagine poetică, ci e chiar lumina solară adusă prin conducte.

Soare la robinet

Veți spune: „Fantezii!“ Pe drept cuvânt! Toate acestea mai sînt încă — fantezii. Dar se pare că nu pentru multă vreme! Căci o invenție depusă la biroul de patente din U.R.S.S. de doi oameni de știință sovietici ne-a apropiat foarte mult de realizările mai sus visate.

Că soarele reprezintă o uriașă sursă de energie, utilizabilă în sute de moduri, aceasta nu este nici o noutate. În sudul Uniunii Sovietice există chiar centre experimentale în care se experimentează folosirea energiei solare. Bucătăriile solare, băile solare — au devenit bine cunoscute.

Dar... căci există un „dar“ sau, mai bine spus, două. Primul: dar ce te faci, că soarele nu luminează toată ziua, și nici tot anul? Al doilea: dar cum să procedezi ca să transmiți energia soarelui la distanță?

De cea de-a doua obiecție s-au ocupat inventatorii sovietici Vsevolod Borisovici Veinberg, doctor în științe tehnice din Leningrad și Damir Kamerdinovici Satarov, aspirant din Alma-Ata.

Este adevărat că soarele nu poate fi pur și simplu împachetat ca o banală conservă de pește și apoi transportat în buzunar pînă la locul de utilizare. Metoda celor doi inventatori sovietici prevede transportarea luminii solare prin conducte. Cablul preconizat este format din fibre de sticlă. Tehnica înaintată a zilelor noastre a permis fabricarea unor fibre de sticlă atât de fine, încît diametrul lor poate fi măsurat numai în sutimi de milimetru! Să ne imaginăm un astfel de fir de sticlă extrem de subțire, foarte transparent, închis

într-o membrană. Raza de lumină a pătruns în acest fir? A căzut în capcană, prizoniera fenomenelor optice! Nu mai poate ieși înapoi! Cu condiția ca inițial pereții să fie izbiți de lumină după un anumit unghi, raza este reflectată în mod repetat, de mii, sute de mii, de milioane de ori, trimisă de pe un perete către celălalt, pînă cînd ajunge la capătul opus al firului de sticlă pe unde, în sfîrșit, poate ieși afară.

Ei bine, conductorul pe unde va călători soarele este format din foarte numeroase asemenea fire de sticlă, răsucite împreună astfel încît să formeze un cablu gros dar flexibil.

Aplicațiile invenției lui Veinberg și Satarov sînt numeroase și de mare importanță în industrie.

Iată întreprinderea în care se experimentează utilizarea energiei solare transmise prin cablu. Pe acoperiș, s-a instalat o imensă oglindă parabolică care, cu ajutorul unui mecanism special, urmărește astrul zilei în mersul său pe bolta cerească. Energia radiantă captată de oglindă este concentrată într-un punct, unde se găsește capătul cablului format din fibre de sticlă. Așadar, la unul din capete, fibrele de sticlă primesc radiații solare în mare cantitate.

Din ce sînt formate aceste radiații? Evident, mai întîi din raze luminoase. De asemenea, soarele expediază și radiații ultraviolete dar acestea vor fi absorbite în cea mai mare parte în drumul lor prin sticlă. Nu aceeași soartă o vor avea radiațiile de căldură sau calorice (razele infraroșii) care străbat cablul de sticlă fără multe pierderi. Deși acest transport este... fierbinte, conductorul rămîne în general rece pe tot parcursul său.

Cablul străbate acoperișul și ajunge în fabrică, aducînd cu el toată această bogăție de radiații. O dată pătruns în interiorul clădirii, asemenea unei conducte de apă, el se desface în zeci de șnururi subțiri. Unele, oprite pe tavan în corpuri de iluminat speciale, vor inunda cu lumină solară încăperile de lucru. Altele vor ajunge la secția de sudură unde vor lipi metalele, vor intra în cuptoare unde vor furniza energia necesară, vor tăia metalele, vor încălzi în laboratoare soluțiile. Radiațiile infraroșii concentrate reprezintă o sursă puternică și foarte pură de căldură, ceea ce face posibilă utilizarea lor în scopuri speciale, de exemplu în industria electrotehnică, pentru fabricarea lămpilor de radio. De altfel, lipirea metalelor poate fi făcută chiar printr-un perete transparent de sticlă, cum ar fi de pildă pereții unui tub electronic.

Această energie solară transmisă prin cablu ar putea fi folosită și în medicină, fie pentru a ilumina puternic diferite cavități naturale, fie pentru operații fine în care este necesară cauterizarea. În sfîrșit, utilizările casnice sînt evidente.

Problema ce se pune deocamdată în fața inventatorilor este că în condițiile actuale de transparență și grosime a fibrelor de sticlă, energia solară nu poate fi transmisă la distanțe mai mari decît 50 de metri. Dacă conductorul e mai lung, pierderile prin absorbția în sticlă devin prea mari, ceea ce face ca la capătul cablului să nu mai ajungă suficiente radiații. Inconvenientul poate fi eliminat printr-o ameliorare a tehnicii — obținerea de fibre de sticlă și mai subțiri, avînd diametrul de numai cîteva miimi de milimetru (microni). Prin această perfecționare, care în stadiul actual al tehnicii este perfect posibilă, pierderile prin absorbție se vor diminua de mai multe ori, ceea ce va deschide perspective noi.

În sfîrșit, o ultimă problemă: cum procedăm în zilele noastre? Căldura poate fi acumulată în apă sau nisip, care o păstrează mai multă vreme. Totuși, problema înmagazinării nu poate fi considerată ca fiind încă rezolvată. Pentru aceasta se așteaptă alți inventatori!

Leonid Petrescu

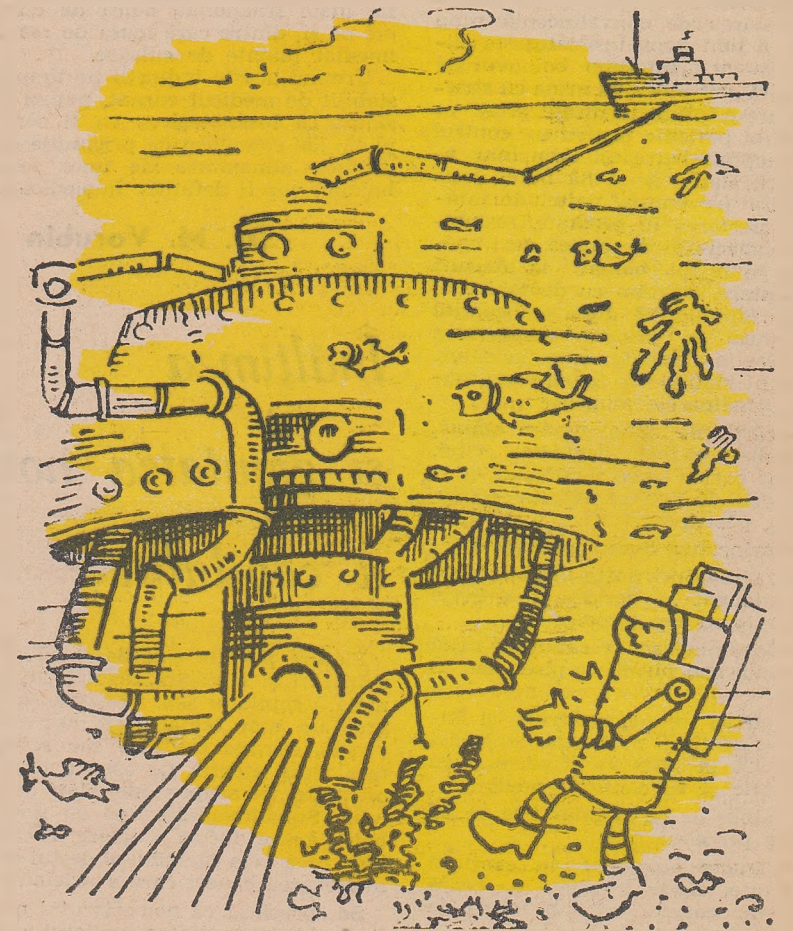
UZINA de pe fundul mării

Nu, nu este vorba despre titlul unui roman științifico-fantastic, ci despre proiectul a doi ingineri din Leningrad, proiect cărui oamenii de știință sovietici îi prevăd un mare viitor.

Sună ciudat și totuși ideea, deși temerară, este perfect realizabilă. E cunoscut faptul că fundul oceanului mondial este supus unei presiuni uriașe, în funcție de grosimea stratului de apă, adică de adîncimea fundului în diverse sectoare. Presiune care, afirmă in-

telectrolizei submarine sînt mai mult decît evidente.

Cum va arăta o astfel de uzină submarină? Potrivit viziunii celor doi ingineri leningrădeni, în apropierea fundului marin vor fi suspendate prin ancore sau, poate, prin geamanduri, rezervoare

ginerii leningrădeni Mihail Diomidov și Alexandr Dmitriev, ar putea fi folosită de om în interesul său. Și anume pentru necesitățile industriei chimice, unde realizarea presiunilor uriașe cu ajutorul compresoarelor este foarte costisitoare.

La fiecare zece metri coborîți în adîncuri presiunea crește cu o atmosferă. Reacțiilor chimice le sînt însă necesare între 200 și 700 de atmosfere și uneori chiar mai mult, așa că viitoarele uzine chimice ar trebui amplasate la adîncimi variînd între 2 și 7 kilometri. Fapt care ar fi destul de greu de realizat la nivelul tehnicii actuale. Și totuși, ne încredințăm un alt inginer sovietic, Boris Vasilkov, ar exista o soluție: pentru a realiza proiectul nu e neapărată nevoie să fie trimiși oameni pe fundul oceanului. Căci, procesele chimice sînt astăzi aproape în întregime mecanizate și automatizate, așa că pot fi comandate de la suprafață!

Proiectul Diomidov-Dmitriev are o serie de avantaje. Se știe că supusă electrolizei, apa se descompune în hidrogen și oxigen, materii prime absolut necesare industriei chimice. Deocamdată, însă, extragerea hidrogenului atît de necesar preparării îngrășămintelor azotoase se face din gazele naturale subterane care nu sînt eterne, pe cînd rezervele de apă sînt inepuizabile. Pe deasupra, hidrogenul „subteran” conține și oxid de carbon, un compus vătămător, a cărui îndepărtare este foarte costisitoare. Avantajele e-

urișe, dar în același timp ușoare, datorită materialelor din care sînt construite. Conductele, cablurile ca și firele transmițătoare converg toate spre același punct de la suprafață, spre o bază plutitoare. Operatorul subacvatic urmează să dirijeze procesele dintr-un costum de scafandru special construit, cu brațele și picioarele articulate, adică urmează manevrabile. Mai mult decît așif, fiindu-se seama că prospectările au stabilit în ultimii ani că fundul oceanic este nu numai bogat în zăcămintele de petrol și gaze naturale, dar că înșăși apa conține o adevărată comoară de elemente chimice dizolvate, uzinele de tipul celei descrise mai sus ar putea folosi chiar materii prime locale.

Desigur, îndrăznețul proiect se mai află încă în faza de... proiect și greutățile n-au fost în întregime înlăturate. De pildă, la adîncimea de 5 sau 6 kilometri, pentru a putea fi sintetizat amoniacul, importantă materie primă pentru industria chimică sînt necesare temperaturi înalte, — și nu s-au prevăzut încă cum ar putea fi ele obținute în condiții subacvatice. Totuși uzina submarină nu trebuie privită cu scepticism. Epoca noastră a fost și este martora altor salturi ale progresului tehnic, încît n-ar fi exclus ca într-un viitor nu prea depărtat și acest proiect al genului uman, folosirea „presiunii gratuite”, să devină realitate.

Al. Brătescu

Magistrala secolului XXXII

și magistrală în spirală unește toate continentele în regiunea prin gigantice poduri. Poate că da, deocamdată însă desenatorul sovietic A. Pobedinski țasa vede, „imii cosmice” Pămîntul secolului XXXII!

Regimul alimentar după hepatita epidemică

Hepatita virotică sau epidemică, cum i se mai spune, este o boală cu acțiune predominantă asupra ficatului dar toxicitatea ei, mai ales în faza acută, preicterică, se exercită și asupra altor țesuturi și organe, provocând o gamă variată de tulburări. Uneori aceste manifestări extrahepatice sînt evidente, alteori mai șterse, însă în majoritatea cazurilor boala hepatică se însoțește și de alte complicații. Astfel sînt cunoscute tulburările produse asupra sistemului nervos central (cefaleea preicterică, encefalita, nevroză astenică etc.), asupra tubului digestiv (gastroduodenite, pancreatite), în fine cele mai adeseori asupra căilor biliare (diskinezii și inflamații ale vezicii biliare) etc. Frecvența mare a acestor complicații impune pacienților respectarea unui tratament riguros mult timp chiar după vindecarea clinică a hepatitei epidemice.

Atragem atenția asupra faptului că mulți bolnavi greșesc apreciind că o dată cu normalizarea probelor hepatice, funcțiile ficatului și ale celorlalte organe s-au restabilit complet. Dimpotrivă, pentru a evita complicații neplăcute, câteodată chiar după unul sau mai mulți ani de la îmbolnăvire este bine să se considere starea de convalescență timp de 3-6 luni după însănătoșirea clinică. În tot acest timp bolnavul de hepatită epidemică va urma cu strictețe prescripțiile medicale și se va prezenta periodic pentru un control al funcțiilor hepatice. Cum însă, adeseori, starea generală bună după hepatită (revenirea poftei de mîncare, creșterea în greutate, restabilirea capacității de muncă etc.) ispitește pe fostul bolnav la abuzuri alimentare, stăruim cu deosebire asupra faptului că după o hepatită epidemică se impune respectarea unui regim alimentar corespunzător. În acest stadiu vor fi permise, așa-dar, următoarele alimente:

- cărnurile slabe; pasăre (găină, porumbel, curcan degresat), vițel, vacă și partea slabă a mielului; peștele slab de apă curgătoare (șalău, știucă, păstrăv);

- brînzeturile numai proaspete;
- zarzavaturile fierse în abur și cu unt adăugat la servire sau fierse înăbușite cu unt (proaspăt!);

- leguminoase în cantitate mică și numai sub formă de pireu sau în supe;

- unt și untdelemn crude și numai în cantități moderate. Smîntina slabă (20 la sută) va fi permisă cu precauție și în cantități mici;

- albuș de ou și chiar cite un ou întreg preparat fiert;

- fructe proaspete, în cantități moderate, crude (curățate de coajă sau bine coapte) ori sub formă de suc sau compot;

- sosuri preparate dietetic, adică fără grăsimi și mai ales fără rîntaș; sos alb, sos cu lămiie, cu verdeață sau cu zarzavat;

- dulciuri: miere, dulceață, jeleuri, gelatine de fructe, siropuri, budinci de orez și grîș preparate la abur, prăjituri cu aluat uscat, cu brînză de vaci, cu fructe sau marmeladă, cu albuș de ou, spumă de grîș cu zeamă de fructe și spumă de albuș de ou cu fructe coapte.

Trebuie evitate cu desăvîrșire alimentele care ar putea irita sau inflama din nou vezica biliară. Sînt strict interzise cel puțin 6 luni—1 an după vindecarea hepatitei epidemice:

- mezelurile, cîrnații, vînatul, carnea sau peștele, conservate mai ales prin afumare;

- alimentele care întretin fer-

mentații intestinale și provoacă gaze prin natura lor (fasolea albă, lîntea, mazărea, bobul, castanele) sau prin cantitatea exagerată în care sînt consumate (pastele făinoase, cartofii, piine). Mai produc fermentații intestinale: fructele de calitate proastă (merele domnești) chiar sub formă de compot, ceapa, usturoiul etc.;

- unele dulciuri: ciocolata, bomboanele cu pastă (în special cu migdale și unt de cacao);

- cărnurile grase: porc, gîscă, rață. Poate fi consumată cu moderație șunca slabă fiartă și partea slabă a cărnii de porc;

- peștele gras, mai ales cel de mare;

- brînzeturile fermentate;

- seul, grăsimi de porc, de gîscă, de rață; frișca, smîntina prea grasă (cu 40 la sută grăsimi);

- oul, mai ales preparat sub formă de ochiuri, jumări, sau maioneză;

- mirodeniile puternice (în afară de sare și oțet de vin, lămiie, ierburi aromate, cum ar fi tarhonul și verdeața, care sînt permise);

- băuturile alcoolice de tot felul, cafeaua, cacao.

Se recomandă, de asemenea, ca mesele să nu fie prea bogate și să fie luate fracționat, adică de cinci ori pe zi, dintre care masa de seară imediat înainte de culcare.

Urmind aceste indicații pe timpul stabilit de medicul curant, putem fi siguri că însănătoșirea va fi completă iar complicațiile pricinuite de excesele alimentare ale unor foști bolnavi vor fi definitiv împiedicate.

Dr. M. Vorubin

Înălțimea și greutatea normală a copilului

Fiecare părinte este dator să controleze, prin măsurări și cîntăriri regulate, dezvoltarea normală a copilului său. Creșterea în lungime și în greutate mai lentă decît cea corespunzătoare vîrstei, oprirea creșterii sau scăderea în greutate atrag atenția fie asupra unei erori în alimentație, fie asupra unei stări de boală a copilului. Subalimentația pe un timp îndelungat, bolile grave duc la o oprire în creștere și greutate, revenirea făcîndu-se destul de repede după înlăturarea cauzei care a pricinuit-o.

Se apreciază că nou-născutul normal are înălțimea (distanța dintre creștetul capului și tălpile picioarelor) de 49—50 cm, limitele acesteia fiind de 48 și 54 cm. O cifră sub 47 cm constituie un semn de imaturitate. În primul an, lungimea crește cu 20—22 cm, la 1 an copilul ajungînd la 70—72 cm. În primele 4 luni, copilul crește cu 12 cm, în următoarele 8 luni cu 8 cm; între 1 și 2 ani crește cu 10—12 cm (deci 1 cm lunar); între 2 și 4 ani cu 10 cm pe an; în anii următori pînă la pubertate, creșterea este de 5 cm anual. Se poate spune că copilul își dublează lungimea de la naștere la 5 ani și o triplează la 14 ani.

O formulă pentru aprecierea înălțimii copilului de peste 2 ani este următoarea:

$$I = 80 + 5v \text{ (în care } v \text{ = vîrsta exprimată în ani)}$$

Cu alte cuvinte, un copil de 5 ani va avea înălțimea normală de: $80 + 5 \times 5 = 105 \text{ cm}$; un copil de 8 ani va avea înălțimea de: $80 + 5 \times 8 = 120 \text{ cm}$ aproximativ.

Greutatea medie a nou-născutului la termen este de 3 000—3 500 g, la băieți fiind cam cu

Rația de grăsimi a omului normal

În rația alimentară a unui om normal trebuie să existe aproximativ 1 g de grăsimi pentru fiecare kg de greutate corporală. Astfel un om de 60 kg poate folosi cam 60 g grăsimi animale și vegetale pe zi.

Cantitatea de grăsimi necesară unui om de 60 kg în 24 ore se găsește în următoarele alimente:

1 ou	= 5 g grăsimi
100 g telemea	= 25 g grăsimi
100 g carne de vacă	= 7 g grăsimi
25 g untură de porc	= 23 g grăsimi
200 g piine	= 2 g grăsimi

Esculap răspunde...

M. MARINESCU-Roman: Microbul respectiv nu poate da complicația bănuțită de dv. Este cazul să consultați un medic specialist în boli dermatovenerice pentru precizarea diagnosticului.

B. V.-Argeș: Este vorba probabil de o rinită atrofică cronică și de o sinuzită tot atît de veche, a cărei vindecare nu credem să se poată obține decît internîndu-vă într-o clinică de specialitate.

ANIOD-Botoșani: 1. Este vorba, probabil, de o suprainfecție (stafilococică) la nivelul cicatricei, care necesită un tratament local și parenteral cu antibiotice, însă numai sub strictă observație medicală. 2. Greutatea copilului este excelentă.

MARIANA MARTIN-București: 1) Iați cîteva măsuri de ordin general care împiedică agravarea sau complicațiile eczemelor copilului. Evitați: băile prea frecvente; utilizarea săpunului (va fi înlocuit cu gălbenuș de ou) și a rufelor insuficient clătite după spălarea cu săpun; încălzirea nerațională a camerei; folosirea îmbrăcămintei de lînă direct pe piele; jucăriile făcute din blană sau păr. Dv. evitați condimentele și băuturile alcoolice. Este recomandabil ca la 6 luni să treceți la înfărcarea copilului. 2) Masașul singur nu vă ajută să slăbiți. Așa cum s-a remarcat, masașul slăbește de obicei mai mult pe...maseur. Citiți recomandările noastre despre regimul în cura de slăbire publicat în nr. 26/1964.

ELENA B.-Pitești: 1) Tratatamentul virilismului pilar este în primul rînd bazat pe hormoni de felul celor care vi s-au administrat. Rezultatele sînt inconstante. La eșec se fac tratamente chirurgicale (ovarectomie, suprarenalectomie etc) sau rontgenterapie profundă. 2) Local, toate „depilatoarele” au efecte pasagere. Recent cercetătorii sovietici Arievici și Tiufilina au pus la punct un nou preparat, numit „Epilina”, care, după aplicare locală, produce o epilare perfectă. Epilina aplicată în unguente (2 la sută) sau într-un plastru (4 la sută) duce la o epilație care, prin caracterul și calitatea sa, este superioară tuturor celor cunoscute.

CIRONEANU ANA-Brăila: Pentru a afla data probabilă a nașterii se calculează, de la data primei zile a ultimei menstruații, trei luni în urmă și apoi totul se raportează cu un an și șapte zile mai tîrziu. În cazul dv., deoarece prima zi a ultimei menstruații a fost la data de 4 august, socotind cu trei luni în urmă obținem 4 mai. Adăugînd un an și șapte zile, reiese că nașterea va avea loc în jurul datei de 11 mai a anului următor.

POPESCU PETRE-Deva: Problema întăririi memoriei, mai ales la copii este mai mult de ordin pedagogic decît medical. Memoria se poate educa prin metode relativ ușoare, pe care dv. ca părinte trebuie să le aplicați sistematic. Ca adjuvante puteți utiliza și medicamente pe bază de fosfor, calciu sau preparatul Glutarom (8—10 drajeuri pe zi).

C. L.-Cluj: Nu este vorba în nici un caz de o boală, ci de simptome inerente tinereții și lipsei de experiență. Căsătorindu-vă și ducînd o viață sexuală regulată, cu un regim rațional de muncă și odihnă, totul se va remedia. Vă recomandăm călirea organismului prin aer, apă, soare, sport și mai ales tonificarea sistemului nervos prin exerciții de voință și destindere.

LUCĂCEL ION-Cluj: Vă rugăm să citiți răspunsul dat în acest număr sub inițialele C. L.-Cluj.

In... greutate normală

125 g mai mare ca la fete. Sub 2 800 grame se consideră că greutatea copiilor este subnormală iar sub 2 500 g copiii sînt imaturi. În primele 4 luni sugarul crește în medie cu 750 g lunar; între 5—8 luni cu 500 g lunar; între 9—12 luni cu 250 g lunar.

Pentru calcularea greutății copilului pînă la 1 an se poate folosi următoarea formulă: la greutatea copilului de la naștere se adaugă numărul de luni înmulțit cu creșterea medie lunară (creșterea medie lunară este socotită în primele 6 luni 600 g, iar în următoarele luni 500 g). De exemplu, un copil cu 3 000 g la naștere trebuie să aibă în luna 5-a: $3 000 + (600 \times 6) = 6 600 \text{ g}$; un copil în luna 9-a va avea: $3 000 + 500 \times 10 = 8 000 \text{ g}$. Se va socoti deci luna următoare.

După vîrsta de un an, greutatea crește mai încet. Între 1 și 2 ani creșterea în greutate este în medie de 3 kg (250 g lunar), la 2 ani greutatea de la naștere este de 4 ori mai mare. Pentru calcularea greutății copilului trecut de 1 an se utilizează următoarea formulă:

$$G = M + 2v$$

M = greutatea copilului la 1 an

v = vîrsta în ani

De exemplu dacă un copil are 10 ani, greutatea lui la un an fiind de 10 kg, el are greutatea normală: $10 + (2 \times 10) = 30 \text{ kg}$.

După 2 ani, creșterea anuală în greutate este de 1 200—1 500 g pînă la 9—10 ani, și de 5—8 kg în perioada pubertății. În general se poate spune că la 6—7 ani copilul își dublează greutatea de la 1 an, iar la 13—14 ani își dublează greutatea de la 7 ani.

Dr. V. Soloviov

Insecte producătoare de antibiotice

Cercetări de laborator au demonstrat că furnicile secretă acid formic și o serie de substanțe biologice active, unele cu proprietăți bactericide și bacteriostatice, adică apte de a opri în loc dezvoltarea microorganismelor patogene.

Astfel, din glandele anale ale furnicii argentinienne *Iridomyrex humulis* MAYR a fost izolată „iridomirmecina”, substanță cu proprietăți antibacteriene, antibiotice și insecticide foarte pronunțate.

Din glandele mandibulare ale furnicilor galbene *Dendrolasius fuliginosus* a fost izolată „dendrolazina”, de asemenea cu proprietăți insecticide. Pe de altă parte, cantaridina, secretată de coleopterele din familia *Meleidae*, provoacă niște bășici ce amintesc arsurile iar „pedezina” provoacă necroza pielii la om.

Cel mai frumos dar de Anul Nou

Numele lui Mihail Jarov, unul dintre cei mai populari actori sovietici de teatru și de film este bine cunoscut în țara noastră. L-am aplaudat în spectacolele Teatrului Mic din Moscova, cu prilejul turneului în România, l-am admirat în numeroase filme — să evocăm numai izbutita lui creație din „Ordinul Anna“.

Iată un fragment din memoriile actorului, pe care revista „Teatr“ le publică de câteva numere sub titlul „Vi ațã și roluri“.

Cum am ajuns acasă, i-am anunțat pe ai mei că vreau să mă angajez la Teatrul ambulant de front.

Erau vremuri grele, bintuia foamea. Mama s-a întrebat:

— Măcar au să te hrănească acolo la teatrul tău?

Și iată-mă semnând primul meu angajament de actor profesionist. La Asociația de teatru pe întreaga Rusie, care își avea atunci sediul pe strada Nikitskaia, mi-am pus solemn iscălitura pe contractul de angajare. Primind avansul și lăsându-l integral mamei, m-am pregătit, nu fără emoție, să încep o pagină nouă în existența mea independentă.

A doua zi urma să ne adunăm la gara de mărfuri unde ne aștepta trenul. Eșalonul nostru avea un aer destul de impozant cu cele cinci vagoane ale sale, printre care chiar un vagon restaurant unde se făceau de obicei repetițiile. Am pornit la drum cu oameni recunoscuți. Dar nu mai eram copil și în afară de asta Teatrul ambulant avea un colectiv foarte simpatic și binevoitor. Baza trupelor o forma familia Tabenski — „nenea Kostea“, un bătrîn simpatic și inteligent, care juca roluri comice, soția lui, de asemenea actriță și fiica lor Musea; tînărul actor Serafim Azancevski, cu un timbru plăcut; Piotr Studițki, un tînăr capabil, cu un mare talent dramatic, și alți cîțiva actori foarte îndrăzneți.

Repertoriul cuprindea două piese: „Femeia mută“ de Anatole France și „Vicleniile lui Scapin“ de Molière. Cum s-a pus trenul în mișcare, am și început repetițiile. În „Vicleniile lui Scapin“ mi s-a dat rolul lui Leandro. Paralel repetam „Pădurea“ în care îl jucam pe Piotr și pregăteam un program de estradă, necesar fiecărui teatru de front.

Jucam la punctele de agitație prin care treceau într-una eșaloane spre Răsărit. Jucam aproape zilnic, uneori chiar de două-trei ori pe zi, alternînd programul de estradă cu „Vicleniile lui Scapin“.

Războiul civil și „Vicleniile lui Scapin“ de Molière! Ce putea fi comun între cuvîntările electrizante ale agitatorilor și bătrînul Molière?

Dar soldații revoluției, care intrau la punctele de agitație ca să se încălzească și să mînnince o farfurie de casă fierbinte înainte de a porni mai departe, prin zloată și vîfornită, sub rafalele mitralierelor, ne ascultau cu o emoționantă atenție. Fiecare viclenie a lui Scapin, care își păcălea stăpîni, era întîmpinată cu hohote de ris. Și cite glume „piperate“, cite sfaturi cum să se poarte cu stăpînul trebuia să asculte buna și răbdătoarea noastră Musea care îl juca pe Scapin și al cărei glăscior

se pierdea deseori în hohotele de ris ale soldaților!

Tifosul făcea ravagii. Deși ne păzeam cum puteam — făceam dușuri de dezinfectare, masaje — boala a ajuns totuși și la noi. Primul s-a îmbolnăvit prietenul meu Tolea Mirski, un actor conștiincios și un om minunat. Încă nu știam ce e cu el și noaptea, cînd i s-a făcut rău, m-am dus la farmacie să-i cum-păr medicamente. În întunecimea nopții rătăceau soldați bolnavi — schelete lungi și deșirate cu ochi aprinși de febră.

Pe Tolea l-am dus la spitalul ofițeresc iar după cîteva zile boala m-a ajuns și pe mine. Doctorii au crezut la început, nu știu de ce, că e o congestie pulmonară, ceea ce pentru mine, care în copilărie fusese bolnav de tuberculoză, era mai periculos decît tifosul. Așa că mă rugam într-una lui Dumnezeu să am tifos și nu congestie pulmonară. Dar s-a constatat că am și una și alta.

La spital m-am nimerit cu patul lîngă Tolea. La el criza trecuse, la mine abia începea. Nouă zile am zăcut fără cunoștință. Colegii noștri, și mai ales femeile, ne vizitau mereu, deși erau amenințați de primejdia de a se molipsi. Făceau tot ce era posibil și imposibil ca să ajungă la noi la spital. Intr-o bună zi ne-au anunțat:

— Noi plecăm mai departe pe front iar voi, cînd o să vă însănătoșiți, o să ne ajungeți din urmă.

Cînd am ieșit din spital era o vișornită cumplită. Sprîjinindu-ne unul de altul am pornit pe străzile Ufei ca două umbre, ajungînd cu mare greutate la comandament.

Pe front, unde tifosul continua să facă ravagii, mergeau eșaloane speciale cu medici, surori și infirmiere. Trenurile se înapoiau arhipline de bolnavi și porneau iarăși spre front.

Vestea că doi artiști pleacă pe front a devenit imediat senzația numărul unu. Tolea se mai ținea cum se mai ținea, eu însă, arătam îngrozitor, hainele îmi atîrnau ca pe un băț... dar mai bine să nu-mi amintesc! Personalul sanitar din tren se întrecea să ne poarte de grijă.

Trenul se oprea la Celeabinsk. De acolo eu cu Tolea urma să plecăm la Ekaterinburg, azi Sverdlovsk. Auzisem că acolo se află teatrul nostru.

Am ajuns la Ekaterinburg, la 31 decembrie, ora 10 seara, chiar în ajunul Anului Nou. Tare n-am fi vrut să ne petrecem noaptea de Anul Nou singuri, într-un oraș necunoscut! Dar lucru-

rile așa păreau să se orînduiască. Obosiți, năcuși de drum și de căutări infructuoase, am intrat fără nici o speranță la dispecerul gării să ne interesăm de Teatrul de front. Cămăruța afumată era plină de lume dar nu ne-a răspuns nimeni. Atunci am întrebat cît am putut mai tare:

— Unde-i garat eșalonul Teatrului de front?

Fără să-și ridice nasul din ziarul pe care îl citea, un bărbat cu căciulă cu clape ne-a întrebat la rîndu-i morocănos:

— Dar voi cine sînteți?

— Actori.

— Care-i numele vostru?

Părîndu-mi-se ceva suspect mi-am spus numele.

— Și credeți că sînteti actori?

— Da!

— Nu, cîini afurisiți sînteți, nu actori! Rușine să vă fie! Nu-l recunoașteți pe maestrul vostru scump... pe regizorul vostru... Rușine!

Mai mult n-a putut spune. Ne-am năpustit la Volodea Toddi și la Saveli Vereseniev și i-am sărutat și i-am îmbrățișat, că era să-i sufocăm.

În tren ne aștepta masa întinsă. A fost cel mai frumos dar pe care ni l-a oferit soarta și Moș Gerilă al anului 1920.

Seară la music-hallul din Moscova

Istoria teatrului cunoaște multe cazuri cînd artiști celebri au ratat anumite spectacole din pricina celor mai banale accidente. În timpul reprezentației, în culise se poate întîmpla ceva neprevăzut, pe scenă focul de revolver nu răsună la timp, cade lustra etc. Asemenea măruntșuri pot provoca căderea unui spectacol. Și rar, foarte rar, actorul, cu forța talentului său, reușește să iasă învingător.

Întîmplarea la care ne referim a avut loc în anul 1933. Marele cîntăreț rus Fiodor Șaliapin era în turneu la Praga, unde juca în „Don Quijote“ pe scena Teatrului Național. Chiar de la prima repetiție au fost montate toate decorurile. Cu punctualitatea-i bine cunoscută Șaliapin a venit exact la ora fixată, așteptat cu viu interes de artiștii praghezi. Repetiția a durat pînă tîrziu. Extrem de exigent, Șaliapin a repetat cu fiecare în parte.

După cum se știe, Don Quijote are nevoie de Rossinanta iar Sancho Panza de un măgaruș. Dar întrucît regizorul avea îndoiele în privința comportării unor animale vii în neobișnuitul decor al scenei, a hotărît să se descurce fără ele Șaliapin, însă, pentru o mai mare veridicitate, n-a vrut să renunțe cu nici un chip la această recuzită vie și în cele din urmă, în ajunul premierei, toată Praga a fost răcolită pentru găsirea unui cal jigărit și a unui măgaruș docil. Șaliapin era fericit dar regizorul și actorul care îl juca pe Sancho Panza se simțeau ca pe vulcan.

În seara premierei, apariția lui Șaliapin pe scenă a fost întîmpinată, cum era și de așteptat, cu o furtună de

MERIDIANE ARTISTICE

● Evgheni Simonov a montat pe scena Teatrului Mic din Moscova noua piesă a lui Alexandr Korneiciuk „File de jurnal“, piesă în care se imbină umorul și pasiunea publicistică, dramatismul și autenticitatea psihologică ale unor caractere foarte puternic conturate. Tema de bază a spectacolului este atitudinea intelectualității sovietice față de realitate. Interesantă este viziunea decorurilor: întinderi nesfîrșite de apă, cer albastru. Cerul și apa, a declarat Evgheni Simonov, trebuie să devină imaginea vizuală a noului spectacol. Rolurile principale au fost încredințate artiștilor poporului Mihail Jarov și Mihail Jarov.

● Teatrul Modern din Paris a reluat piesa „Unchiul Vanca“ de Cehov, în adaptarea lui Georges Pitoeff. În rolul titular, Serge Pitoeff.

● Opera lui Mussorgski „Boris Godunov“ se bucură de mult succes la melomanii germani. După Opera de Stat din Berlin, populara dramă muzicală a fost montată pe scena Teatrului de Operă din Leipzig. Presa de specialitate subliniază că acest talent colectiv a izbutit să dezvăluie sensurile profunde ale lucrării și să arate în toată măreția eroul ei — poporul rus. Un mare succes a înregistrat premiera operei „Boris Godunov“ și pe scena teatrului liric din Meiningen.

● Popularul mim francez Marcel Marceau întreprinde un turneu în U.R.S.S. Spectacolele sale se bucură de mult succes.

● În sălile Academiei de pictură ale marelui oraș belgian Anvers, s-a deschis o expoziție de grafică sovietică. Sînt expuse peste 180 de lucrări ale graficienilor sovietici tineri și vîrstnici.

● Soprana Galina Vișnevskaja, care a apărut în spectacolele Teatrului Mare pe scena „Scalei“ din Milano, a fost angajată de celebrul colectiv italian pentru principalul rol feminin din „Turandot“. După ce va cînta în opera lui Puccini, Galina Vișnevskaja va participa la diferite manifestări lirice în Italia și Franța.

O ÎNTÎMPLARE
CU
ȘALIAPIN

De la Delhi

la Capul Komorin

După ce așezărăm în portbagajul mașinii paturi pliante, o lădiță cu alimente și un primus pornirăm la drum. De la Delhi la capul Komorin și înapoi aveam de străbătut peste zece mii de kilometri ceea ce, potrivit unor calcule preliminare, se putea realiza cam în trei săptămâni.

Un ultim clacson pe străzile capitalei indiene și „Volga” noastră ieși în plină viteză pe șoseaua lată Delhi-Mathura. Peste două ore orașul Mathura rămăsese în urmă, iar după încă o oră în depărtare se zăreau, învăluite într-o piclă albăstruie, minaretele de marmură albă ale celebrului Tadj-Mahal, Trecusem și de Agra.

Acolo se terminau rutele bătorite de turiști...

Trebuie să dispui de multă experiență și, poate, chiar de curaj ca să te așezi la volanul unui automobil pe o șosea din India. Drumurile nu sînt niciodată pustii. E un continuu du-te vino. Oamenii merg la lucru, la piață sau în oraș după treburi. Din cînd în cînd întilnești șarete cu clopotei, în care se află femei în sariuri multicolore și bărbați purtînd cămași albe. Iar din mijlocul calabalicului se ivesc căpșoare de copii cu păr cîrlionțat și ochi jucăuși. Sate întregi pornesc în ospetie — la serbări sau nunți.

Chiar și noaptea șoselele sînt animate. Tot timpul circulă purtători de ricșă, țărani care mină din spate vite și femei cu copii dormind în brațe. Care trase de boi înaintează agale. În lumina orbitoare a farurilor ochii boilor încep să scilpească de la distanță ca niște luminițe fosforescente... Pare că procesiunea n-are sfîrșit, că toată țara s-a urnit din loc și a pornit undeva, cine știe unde.

La Gwalior, în timp ce ne cățărăm pe un drum șerpuit spre creasta unei coline, am ajuns din urmă un ins care alerga. Era un bătrîn vînjos, cu părul cărunt. Atît chipul, cît și îmbrăcămîntea lui atrăgeau atenția. Purta un turban înalt, o cămașă lungă pînă la genunchi, deasupra un pieptar de zale și o sabie la brîu. În mînă ducea o lance care era, de altfel, un băț de bambus turtit la vîrf.

— Namaste — i-am strigat cînd ajunse în dreptul mașinii. Alergătorul se opri.

— Namaste — rosti el, fixîndu-ne cu niște ochi ageri, încadrați de sprîncene albe.

— Mergi departe ?

— Sus, la Gurdwara — răspunse bătrînul, arătînd în același timp către coama colinei.

Cu mulți ani în urmă, în cetatea de pe deal trăise ca un schimnic Hargobind Saab, cel de-al șaselea guru, adică șeful religios al sikh-ilor. În momentul de față acolo se află un templu. Gurdwara este unul din locurile cele mai sacre ale sikh-ilor. Într-acolo se îndrepta bătrînul nostru, fiind unul din slujitorii templelor din statul Pendjab.

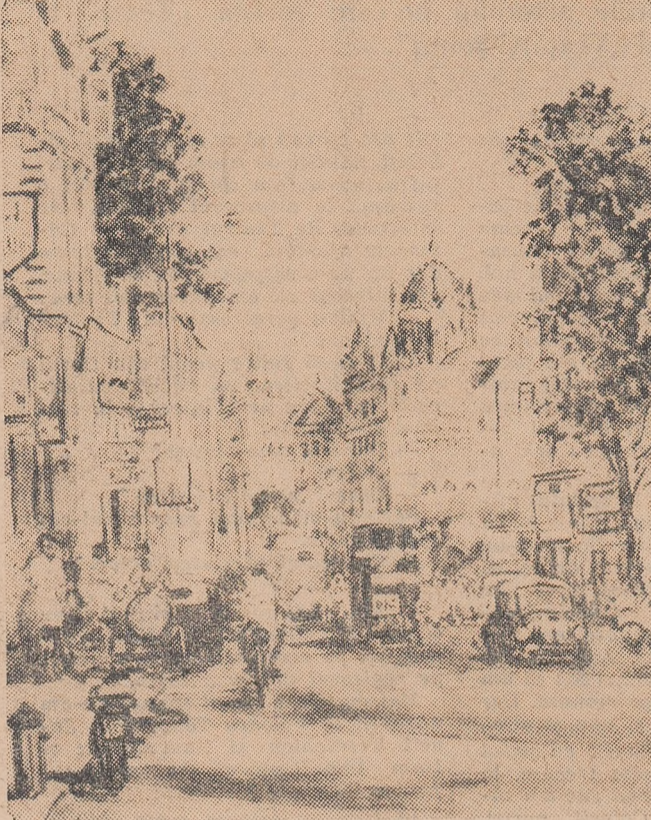
— De ce alergi ? Așa trebuie ?

— Ca să nu obosesc — îmi răspunse prompt bătrînul. Dar, observînd pe fața mea o umbră de nedumerire, socoti de cuviință să-mi dea explicații : — Se vede că am îmbătrînit. De aceea mi-e greu să urc muntele la pas.

Și, înainte ca mașina să pornească din nou la drum, slujitorul templului o luă la picior, rostind din mers o rugăciune...

Urmară apoi sate, sate și iarăși sate. Bazare zgomotoase, întesate de oameni, cîmpuri acoperite cu trestie de zahăr, mei și porumb. Iar în depărtare, lanțuri de munți care te ademeneau într-acolo. Cu cît înaintam spre sud, clima devenea tot mai dulce. De o parte și de alta a șoselei se în-

tîndea steпа nesfîrșită, acoperită cu iarbă sălbătică. În timp ce mașina înghițea nesățioasă sute și sute de kilometri, mi se întărea convingerea că nu există o Indie tipică. Această imensă țară este alcătuită din șaptesprezece state, dintre care multe ar putea rivaliza, atît în ce privește suprafața cit și numărul de locuitori, cu o mare țară

A. Gherasimov :

Stradă din Bombay

europăană. India e un conglomerat de popoare și culturi, strîns legate între ele printr-o istorie comună, o uimitoră imbinare de bogăție și sărăcie, de cultură modernă și primitivism, de progres și înapoiere.

Care este peisajul tipic pentru India ? Cîmpurile acoperite de cenușă și apăsată de zăpușeală din Radjastan, sau vegetația luxuriantă din Kerala, cu oceanul de peruzea în preajmă și cu un cer nespus de albastru ? Piscurile care se avîntă către țării ale Himalaiei sau jungla pitică din Madhja Pradesh ?

Toate acestea înseamnă India, o Indie mare și diversă...

Bombay-ul este al doilea oraș ca mărime din India și unul din cele mai populate centre din lume. Cele aproape cinci milioane de locuitori ai săi trăiesc pe o insulă îngustă ca un deget, legată de continent prin diguri. Bombay-ul nu se poate dezvolta decît pe porțiunea dinspre continent și adevărul e că se extinde cu o repeziune uimitoare, pe seama orașelor și satelor de pescari din preajmă. Este așezat cu fața la mare, către rada portului, în care ancorează zilnic zeci de nave.

Orașul își dovedește prezența de la distanță prin șirurile de clădiri ale uzinelor. Unele dintre ele funcționează, altele sînt abia în curs de construcție. Acum cinci-șase decenii, negustorii din Gudscherat, îmbogățindu-se de pe urma comerțului cu străinătatea, au construit acolo primele fabrici textile. Și astăzi textilele continuă să fie cea mai dezvoltată ramură a industriei din Bombay. Cu timpul au luat ființă și întreprinderi constructoare de mașini, precum și rafinării. În momentul de față Bombay-ul fabrică o gamă extrem de variată de mărfuri, de la produse de panificație pînă la anvelope și mașini-unelte.

Bombay-ul este centrul mișcării muncitorești din India, un oraș cu vechi tradiții revoluționare. Pareil, o arteră largă și animată, străjuită de o parte și de alta de clădiri înalte, e cunoscută ca citadela proletarietului din Bombay.

...Mașina urcă alene muntele, oprindu-se din cînd în cînd spre a-și croi drum în șirul nesfîrșit de vehicule. Malabar Hill se bucură de faima celui mai elegant cartier din Bombay. De pe colina unde este așezat, se deschide o splendidă perspectivă spre ocean și oraș. În bungalow-urile și palatele somptuoase înconjurată de parcuri din Malabar Hill locuiesc astăzi proprietarii uzinelor și fabricilor din Bombay, comercianții de bumbac și bancheri.

În cele din urmă am ajuns la Chaupati, o fișie lată de nisip de pe țărmul mării. În depărtare se zărește o ambarcațiune pescărească iar un cîrd de pescăruși vinează gălăgioși pești în apa puțin adîncă de lingă coastă. E încă devreme. Dar negustorii și-au și deschis prăvăliile. Peste o oră-două, Chaupati va străluci în lumina orbitoare a miilor de becuri multicolore. Este locul preferat de plimbare al orașenilor.

Și, în sfîrșit, trebuie amintit Marine Drew — cheiul Bombay-ului, supranumit și colierul de perle. În stînga se află, așezate în semicerc, o sumedenie de clădiri albe înconjurată de evantaie de palmieri iar în dreapta — albastrul splendid al oceanului. Marine Drew este vitrina Bombay-ului. Acolo își etalează panourile cu reclame firmele indiene și străine.

...Am părăsit Bombay-ul în faptul dimineții. Dinspre mare adia o boare răcoasă. Îndărătul coșurilor de fabrici se revărsau zorile. Zorile unei noi zile.

A. Kuțenkov

La douăzeci de pași de Ecuator

Zburăm de o oră deasupra Somaliei. Sub aripa avionului se întinde o cîmpie pirjolită de arșiță, presărată pe alocuri cu niște puncte verzi. Sînt grupulețe de copaci firavi. La un moment dat, însă, monotonia galbuie a savanei este întreruptă de o fișie lată de culoare verde. Ce să fie oare ? Explicația e simplă : în valea rîului Webi Schebeli cresc păduri tropicale. Tînăra Republică Somalia, care pînă nu de mult exporta indeosebi banane, își pune, mari speranțe în ce privește dezvoltarea agriculturii în valea rîurilor Webi Schebeli și Djuba.

Trecem apoi pe deasupra unei pete imense de culoare verde. Este Villabruzi, o fermă mare specializată în cultivarea bananelor și a trestiei de zahăr. De sus, din văzduh, pe șoselele înguste ca niște fișice de ață, se zăresc care încărcate cu banane. Deocamdată, Villabruzi este singura mare gospodărie de stat și una din puținele surse de venituri ale tinerei republici.

Ne îndreptăm spre regiunea așezată între rîurile Webi Schebeli și Djuba...

E o căldură de nedescris. Soarele trage în noi direct. Nici nu trebuie să mai ochescă, căci ne aflăm la douăzeci de pași de linia Ecuatorului, linie care estompează imaginile obișnuite despre anotimpurile anului. De obicei aici termometrul lenevește. Mercurul se învîrtește în jurul cifrei de 35°, urcînd uneori la 40° sau coborînd la 30°. Dar astăzi parcă a turbat. A sărit la 45° și lucește ca un semn de exclamație, voinăd parcă să ne spună : uite ce arșiță !

Într-un pădure dar nici ea nu ne poate scăpa de razele incandescente ale soarelui. Căci în pădurile din Somalia nu există copaci, ci numai niște tufisuri înalte, presărate cu țepi, strîns înlănțuiți între ei, de parcă ar fi jurat să nu se despartă niciodată. De aci vine și numele pădurii : bascalia, adică „țepoasă”. Bascalia este bine înarmată împotriva omului. În arsenalul ei există tot felul de țepi —

drepti ca niște sulițe, încovoiați și ascuțiți ca niște iatagane sau ramificați în toate direcțiile, ca țintele unei ghioage. Aici chiar și un copac tăiat nu cade, fiind sprînjinit de miile de brațe, pline de țepi, ale tufisurilor din preajmă. Bascalia e străbătută numai de poteci bătorite de elefanți și de rîul Djuba, care-și poartă alene apele șerpuite spre ocean.

...De o săptămînă plouă într-una. Djuba nu mai înaintează alene, ci gonește în galop avîntat. Ajungem în sfîrșit în localitatea Fanol. În locurile joase, ploile au transformat pămîntul în mlaștini. Mașinile s-au afundat în ele ca niște hipopotami. Roțile, îngreunate de glod, sînt trase la fund de smîrcul lipicios. Binevoitori, fanolezii încearcă să le scoată la suprafață. După vreo două ore de muncă istovitoare, trupurile lor negre au devenit cenușii din pricina noroiului care s-a uscat pe ele și seamănă cu mașinile, la fel de cenușii. Soarele se rostogolește cu iuteală spre orizont. Putem în sfîrșit să ne continuăm călătoria. În scurt timp, însă, noaptea ecuatorială înghițe ultima picătură de lumină. Hotărîm să facem un popas.

...Viktor avea pe cămașă o pată mare galbenă, care nu se spăla deloc. Dar, la drept vorbind, nici nu făcea prea mari eforturi pentru asta. Era o amintire din junglă, o urmă din veninul scuipat de un șarpe, pe care Viktor îi întilnise în iarbă deasă.

Și pe cămașa mea se observau niște dungii care o făceau să seamene cu tricoul unui fotbalist din echipa „Spartak”. În timp ce era doborît, un copac din pădure mă împrescase cu un suc otrăvitor.

În pădurea somaleză primejdia te pîndește la orice pas și se abate asupra ta literalmente din senin. Din cînd în cînd, pe piele ne apăreau niște abcese mici care, însă, se lățeau văzînd cu ochii și se umflau. Mai tirziu ne-am dat seama că erau pricinuite de polenul florilor copacilor de mango, sub care stătusem cîțva timp.

...De două zile Borea Barhacv se plîngea de crampe la stomac. Din pricina ploii nu puteam ajunge imediat la Djelib, orașul cel mai apropiat. Ne-a venit, însă, în ajutor un bătrîn, pe nume Ahmud, un om ciudat care în ficcare dimineață, la oră fixă, pleca la vînătoare, înarmat cu un arc și o tolbă de săgeți. Voia să vîneze un leopard ca să aibă cu ce-și cumpăra un costum „de gală”. Urma să facă rost de o bucată de pinză albastră, pe care să o taie în două bucăți : una pentru a o prinde în jurul soldurilor iar cealaltă pentru a o arunca pe umeri. Va fi cu siguranță un costum foarte elegant, albastru ca drapelul Somaliei.

Ahmud se arătă dispus să ne ajute și ne propuse să-i aplicăm bolnavului pe locul durerii un fier încins. Borea se cutremură de groază, așa încît îl rugăram pe bătrîn să-și amintească de un tratament mai blînd. El răspunse că o să încerce și rosti un cuvînt pe care nu-l înțeleserăm nici unul. Ne veni, însă, în ajutor Muzamba, șoferul nostru care, înțelegînd ce spusese bătrînul, ne făgădui că peste două ore ne va aduce un balsam miraculos.

Riscul era mare. Încercăm să ne amintim de proprietățile tîmăduitoare ale unor plante : papala influențează digestia iar sucul nucilor de cocos — tonifică. Viktor Selivanov ne recomandă călduros să avem încredere în „farmaceuticii” băștinași și ne prezintă ca dovadă dinții-i scilpitor de albi. Îi frecase conștiința cu mlădițele unui anumit copac.

Dar curînd trebui să ne intrerupem „consiliul”, căci sosise din junglă Muzamba, cu mașina încărcată de liane. Numai decît bucătarul alese cele mai bune bucăți, după părerea lui, și le fierse destul de mult. Cînd Boris duse ceașca cu fierțură la gură, m-am întors cu spatele, căci nu suport să văd pe cineva suferînd. Dar a doua zi era perfect sănătos...

V. Prorehin

CADOURI

Vă recomandăm:

CIORAPI DIN FIRE SINTETICE PENTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI
DRESURI PENTRU COPII ȘI FEMEI
CRAVATE DIN MĂTASE NATURALĂ
BATICURI DIN MĂTASE NATURALĂ SAU RELON
PĂLĂRII „RODICA”, „MOHAIR”, „CORINA” PENTRU FEMEI
PĂLĂRII „ROLANTIN”, „VIDRA” PENTRU BĂRBAȚI

1 - 31 decembrie

LUNA CADOURILOR

Vă recomandăm:

STOFE FANTEZI PENTRU COSTUME
STOFE FANTEZI PENTRU PALTOANE
COSTUMAȘE DIN FINET PENTRU COPII
FUSTE DIN TERGAL
PANTALONI DE SCHI
GHETE SOLIFLEX PENTRU COPII
ÎNCĂLȚĂMINTE KAMELHAAR

1 - 31 decembrie

CADOURI

„În fiecare sticlă
un izvor de sănătate!”

SLĂNIC · HEBE · MALNAS
CĂCIULATA · LIPOVA
VÎLCELE

Beti
APE MINERALE
NATURALE

LA MAGAZINELE ALIMENTARE, ...
CENTRE DE CURĂ ȘI RACORITOARE .....

se găsesc de
vânzare

Masca de
frumusețe

TENOFIN
EMOLIENȚĂ

și
NECTIN-
cremă cu lăptișor de matcă

TENOFIN
AS

și
CATIFE
cremă cu

STIMAȚI CONSUMATORI,

Cu prilejul Anului Nou 1965, conducerile cooperativelor și lucrătorii din magazinele și unitățile de alimentație ale cooperației de consum vă urează dv. și familiei dv. „LA MULȚI ANI”. În noul an, 1965, unitățile cooperației de consum vor fi permanent la dispoziția dv. cu un sortiment variat de mărfuri de bună calitate, în măsură să satisfacă dorințele și exigențele tuturor consumatorilor.

Cooperativa IGIENA

Sediul central: București
Str. Dr. Pasteur 60
telefon 15.91.02

Execută prin unitățile sale din întreg cuprinsul orașului București, cu personal de înaltă calificare profesională:

- Coafuri moderne pentru femei
- Cosmetică
- Vopsitul părului în toate nuanțele
- Ondulațiuni permanente naturale reci și în ulei
- Manicure
- Pedicure
- Șampon
- Frecții
- Masaje faciale
- Spălătul capului
- Tunsori moderne pentru bărbați

Saloane speciale de frizerie și coafură

Calendar sportiv 1965

Idilă pe gheață

Pentru anul sportiv care vine se prevede o abundență de competiții internaționale interesante. E de ajuns să spunem că în calendarul sportiv al anului 1965 figurează 14 campionate mondiale și 8 campionate europene, fără să mai vorbim de întâlnirile la nivelul reprezentativelor naționale și de întrecerile pentru cupele Europei la diferite discipline.

La un mare număr din aceste competiții vor participa și sportivii sovietici.

Spre sfârșitul lunii ianuarie, de pildă, va avea loc un im-

portant eveniment al sezonului: campionatul european de patinaj artistic care se va desfășura pe stadionul „V. I. Lenin” din Moscova.

Între 21—27 februarie locuitorii orașelor Moscova, Sverdlovsk, Arhanghelsk, Ivanovo și Kursk vor avea prilejul să asiste la campionatul mondial de hochei pe iarbă. Între 3—14 martie în orașul finlandez Tampere se vor desfășura campionatele mondiale de hochei pe gheață.

În primăvara anului 1965 U.R.S.S. va găzdui întâlnirea

baschetbaliștilor europeni în cadrul campionatului european de baschet masculin, care va avea loc la Moscova și Tbilisi.

Nu vor lipsi nici întâlnirile dintre reprezentanții altor discipline sportive. Prima întrecere pentru Cupa Europei la atletism se va desfășura în R.F.G. În luna octombrie sportivii sovietici își vor face debutul la campionatul mondial de judo, în Brazilia.

Menționăm de asemenea alte câteva importante competiții sportive din 1965:

IANUARIE. Campionatul european de patinaj-viteză (bărbați) — Göteborg (Suedia).

FEBRUARIE. Campionatul mondial de patinaj-viteză: femei — Oulu (Finlanda), bărbați — Oslo. Campionatul mondial de biatlon — Elverum (Norvegia).

MARTIE. Campionatul mondial de patinaj artistic — Colorado-Springs (S.U.A.).

APRILIE. Campionatul mondial de tenis de masă — Ljubljana (Iugoslavia).

MAI. Campionatul european de box — Berlin. Campionatul european de judo — Madrid. Tradiționala cursă ciclistă a păcii prin R.D.G., Polonia și Cehoslovacia. Cupa Europei la gimnastică: bărbați — Belgia, femei — Bulgaria.

IUNIE. Campionatul mondial de lupte clasice — Tampere (Finlanda). Campionatul european de haltere — Sofia.

IULIE. Campionatul mondial de scrimă — Paris. Cupa Europei la sărituri în apă — Salzburg (Austria). Festivalul mondial al tineretului — Algeria.

AUGUST. Campionatul mondial de ciclism — Madrid. Campionatul european de canotaj aca-

demic, femei și bărbați — Duisburg (R. F. G.). Universiada — Budapesta.

SEPTEMBRIE. Campionatul mondial de lupte libere — Manchester (Anglia). Campionate europene: proba de pistol și armă liberă calibru redus — București, tir cu armă militară și „cerb alergător” — Cairo.

OCTOMBRIE. Campionatul mondial de haltere — Teheran.

NOIEMBRIE. Campionatul mondial de talere — Chihi.

DECEMBRIE. Campionatul mondial de gimnastică artistică — Praga.

Superlative

CEL MAI ciudat fluviu își poartă apele pe teritoriul Greciei. Timp de șase ore fluviul Aviar curge spre mare pentru ca în următoarele șase ore să curgă dinspre mare, sens invers. Oamenii de știință explică fenomenul prin influența fluxului și refluxului care determină modificări puternice ale nivelului Mării Egee.

CEA MAI scumpă greșală de tipar a fost descoperită în S.U.A., în secolul trecut. Când au fost introduse și tipărite noile tarife vamale, câțiva fabricanți englezi au plătit corectorilor din Washington o sumă mare de bani pentru ca ei să mute o virgulă în paragraful privind tabla de oțel. Reieșea, în felul acesta, că pentru tabla de oțel se plătea aceeași vamă ca pentru un metal oarecare. Greșala a fost descoperită abia după 15 ani, răstimp în care S.U.A. au fost păgubite cu 49 995 776 de dolari!

CEI MAI originali paznici de depozite și magazine se află în India. Această funcție o îndeplinesc... șerpii dresați. Pătrunzând în magazin, răufăcătorul se pomeneste deodată cu un șarpe ce i se încolăcește în jurul picioarelor și-și ridică, amenințător, capul. Dacă nu strigă după ajutor, răufăcătorul riscă să fie sugrumat de „paznic”. Șerpii-paznici primesc un salariu... pe care-l încasează dresorul.

CEL MAI vechi vânzător-automat a funcționat în Egiptul antic. În anul 50 î.e.n. asemenea automate au fost instalate pe străzile Alexandriei. Introducând în el o monedă, automatul elibera o porție de apă potabilă.

(Din „Smena”)

Moravuri, tradiții, obiceiuri

Mericii Latine nu există zădărnicierea ei pomul de iarnă se împodobeste cu multă vată și paiete. Din meniul Anului Nou e nelipsită tradiționala tortă de mălai, preparată cu brinză de vaci, lapte și ceapă. Locuințele se împodobesc cu buchete de flori galbene de palmier. Se organizează concursuri de patinaj (pe patine cu roțile, bineînțeles), iar copiii confecționează din hirtie un drac de dimensiuni uriașe, căruiă îi dau foc și defilează cu el pe străzi.

Anul Nou e considerat de locuitorii Sudanului ziua cînteceor, dansurilor și glumelor. Toaletele noi sînt obligatorii pentru femei iar bărbații trebuie să aducă acasă un obiect confecționat la locul de muncă. Se înțelege că în această zi bărbații care lucrează la fabricile de produse zaharoase au mult succes... Bătrînii sînt invitați să execute un dans tineresc iar tinerii să cînte cîntece de copii. Nimeni n-are voie

să refuze sau să se supere cînd cei din jur rid de neîndeminarea lui.

În Cuba, în noaptea de Anul Nou fiecare cetățean trebuie să mănînce 12 boabe

de strugure în timpul cît ceasul bate ora 12. Cubanezii spun că boabele de strugure sînt aducătoare de noroc.

Mongolii întîmpină Anul Nou prin serbări populare ce se desfășoară în fața iurtelor. Moș Gerilă își face apariția ținînd în mînă un bici, simbolul păstoritului, o cremene și o tabacheră, vechile atribute ale nomadului ce nu se teme de singurătate și de peregrinări.

În Afganistan, Anul Nou se sărbătorește în martie, în ziua echinocțiului de primăvară. Conducătorul statului iese pe cîmp și trage prin brazdă cu plugul. Ritualul primei brazde se oficiază în toate satele, cîstea de a sta la coarnele plugului revenind frunțașilor satului. În cursul petrecerilor populare femeile se adună separat de bărbați, de obicei într-o grădină și pentru ca nici un bărbat să nu le surprindă, din loc în loc sînt postate sentințele, bineînțeles tot de sex feminin.

(Din „Nedelea”)

Cum să transportăm un brad.

Anul Nou se apropie. E timpul să vă faceți cumpărăturile. Dar pentru că în asemenea ocazii numărul sacoșelor pe care le aveți de cărat se triplează iar capacitatea dv. de cărașie rămîne aceeași, transportul tradiționalului pom de iarnă devine o problemă complicată. Vreți s-o rezolvați simplu și comod? Urmați sfaturile desenatorilor K. Nevgher și M. Kașirin.

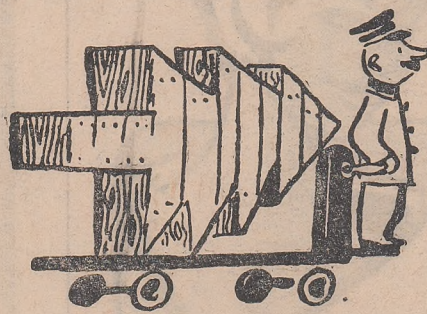
Dacă v-ați ales un brad înalt și golaș iar șoferul autobuzului refuză să dea jos vreo douăzeci de călători ca să vă facă loc, tăiați tulpina pomului în mai multe bucăți pe care le legați apoi cu curea (vezi schema alăturată). Acasă reconstituiți tulpina și lipiți-o cu clei.

Un brăduț subțire și strîmb se poate purta înfășurat în jurul gîtului. Procedeu are avantajul de a vă lăsa mîinile libere și de a stîrni invidia femeilor cochete.

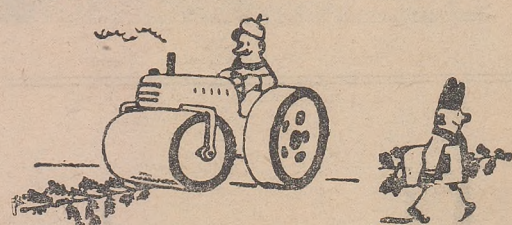

Dintr-un brad mic și mai mult lat decît înalt faceți un cocoloș de zăpadă pe care-l rostogoliți ușor pînă acasă, fredonînd „Un șut în poartă și golu-i gata”.

Dacă vă aflați în alt oraș și vreți să faceți o surpriză plăcută familiei, expediați-vă bradul în acest container simplu de confecționat.

P. S. metodele spre casă c

Un brad mic și plat nu creează probleme: se transportă într-un dosar.

Această ultimă variantă se adresează opti miștilor-utopiști: lăsați-vă adresa la punctul de vânzare a brazilor și cînd veți ajunge acasă vă va întîmpina un superb conifer care nu va fi nici înalt și golaș, nici subțire și strîmb, nici mai mult lat decît înalt, nici mic și plat.

nici una din aceste recomandări folosiți înămoși: luați bradul în spinare și porniți transport ce vă iese în cale.